

Európska akadémia vied a umení
prijala za člena prof. Tyrola

Profesor Honnefelder:
Kresťanstvo má novú šancu

Ďalšie možnosti mobilít

**...kráčať, budovať
a vyznávať Ježiša Krista.**

pápež František

SVÄTÝ OTEC FRANTIŠEK

...kráčať, budovať a vyznávať Ježiša Krista

O piatej hodine popoludní 14. 3. 2013 slávil nový Petrov nástupca v Sixtínskej kaplnke Apoštolského paláca svätú omšu so všetkými kardinálmi – voličmi. V latinskej liturgii svätej omše za Cirkev zazneli čítania v taliančine. V tejto reči pápežových rodičov bola tiež prednesená homília Svätého Otca Františka.

V týchto troch čítaniach vidím niečo, čo majú spoločné: je to **pohyb**. V prvom čítaní je pohybom **putovanie**. V druhom čítaní sa pohyb nachádza v **budovaní Cirkvi**. V treťom, teda v evanjeliu, je pohybom **vyznávanie**. Kráčať, budovať, vyznávať.

Kráčať. „Hor sa, dom Jakubov, kráčajme vo svetle Pánovom!“ Toto je prvá vec, ktorú povedal Boh Abrahámovi: „...chodievaj predom mnou a buď dokonálny“. Kráčať. Náš život je púťou a ak sa zastavíme, niečo nie je v poriadku. Kráčať vždy v prítomnosti Pána, v Pánovom svetle a hľadať spôsob ako žiť v dokonalosti, ktorú Boh žiada od Abraháma pri svojom prísľube.

Budovať. Budovať Cirkev. Hovorí sa o kameňoch: kamene majú svoju konzistenciu. Hovorí sa ale o živých kameňoch, o kameňoch pomazaných Duchom Svätým. Budovať Cirkev, Kristovu nevestu na uholnom kameni, ktorým je Pán a takto druhým spôsobom pohybu v našom živote – budovať.

Tretím pohybom je **vyznávanie**. Môžeme kráčať koľko chceme, môžeme budovať veľa vecí, ale ak nevyznávame Ježiša Krista, je to niečo nedobré. Staneme sa súcituou organizáciou, ale nie Cirkvou, Pánovou nevestou. Ak nekráčame, stojíme. Keď sa nebuduje na kameňoch, čo sa stane? Stane sa to, čo sa stáva deťom na pláži, keď budujú hrady z piesku. Všetko padá, a neostáva nič.

Ak sa nevyznáva Kristus, prichádzajú mi na um slová Leona Bloya „Kto sa nemodlí k Pánovi, modlí sa k diablu“. Ak sa nehlasíme k Ježišovi Kristovi, hlásime sa k svetáctvu diabla, k svetáctvu démona.

Kráčať, budovať – stavať, vyznávať. Avšak nie je to tak jednoduché, pretože pri kráčaní, budovaní a vyznávaní prichádzajú niekedy úder, prichádzajú hnutia, ktoré nepatria ku kráčaniam. Sú to hnutia, ktoré nás ťahajú naspäť. Evanjelium pokračuje poukazaním na zvláštnu situáciu. Ten istý Peter, ktorý vyznal Ježiša Krista mu hovorí: Ty si Kristus, Syn živého Boha. Nasledujem ťa, ale nehovorme o kríži. Ten sa tu nehodí. Nasledujem ťa iným spôsobom, bez kríža. Keď kráčame bez kríža, nie sme Pánovými učeníkmi. Sme svetácki, sme biskupi, kňazi, kardináli, pápeži, ale nie sme Pánovi učeníci.

Prial by som si, aby sme všetci po týchto dňoch plných milostí mali odvahu – práve odvahu – kráčať v Pánovej prítomnosti, s Pánovým krížom. Budovať Cirkev na Pánovej krvi, ktorá steká z kríža a vyznávať jedinu slávu, Krista ukrižovaného. Takto bude Cirkev kráčať ďalej. Prajem všetkým nám, aby nám Duch Svätý a modlitba Panny Márie našej matky, udelí túto milosť: **kráčať, budovať, vyznávať Ježiša Krista ukrižovaného**. Nech sa tak stane.

KURIÉR

Informačný spravodajca
Katolíckej univerzity v Ružomberku
Občasník

Vydavateľ

VERBUM – vydavateľstvo KU
Námestie A. Hlinku 60, 034 01 Ružomberok
IČO 37 801 279
tel. (fax): 044/ 430 46 93 (94)
e-mail: kurier@ku.sk, www.ku.sk

Šéfredaktor

Vladimír Buzna, PhD.

Redaktor

Mgr. Matúš Demko

Redakčná rada

prof. Tadeusz Zasepa, PhD.
prof. Peter Olekšák, PhD.
doc. Dr. Ján Veľbacký, PhD.
prof. Jana Moricová, PhD.
doc. Róbert Lapko, PhD.
RNDr. Štefan Tkáčik, PhD.
Ing. Anna Jurčová

Grafická úprava a DTP

Ing. Martin Kuniak

Autorka redizajnu

Eva Okálová

Tlač

Vydavateľstvo M. Vaška, Prešov

Foto

Martin Buzna, Mgr. Anton Kulan,
Archív KU, foto.ku.sk, media.ku.sk

Foto na obálke

Pápež František. Zdroj: Internet

ISSN 1338-2411 EV 4121/10

Vyšlo v apríli 2013, č.2/2013, roč. XII.

Nepredajné.

Redakcia si vyhradzuje právo

na krátenie príspevkov.

Uverejnené príspevky nehonorujeme.

Kuriér KU je k dispozícii v elektronickej podobe

na internetovej stránke www.ku.sk.

4

12

21

OBSAH

- 4 Kresťanstvo má novú šancu
- 6 Naši zástupcovia v Ríme
- 7 Profesor Tyrol členom EAVU
- 8 Aktuality z kolégia KU
- 10 Treba byť verný mladým
- 12 Deň otvorených dverí
- 14 Vo večnom meste
- 15 Nové možnosti mobilít
- 16 Profesorka Alfordová v Ružomberku
- 17 Analytik Baránek o manipulácii
- 19 Tvorivá dielňa remesiel
- 20 Profesorka Karfiková o sv. Augustínovi
- 21 Víťazstvo študentov v súťaži New Yorker
- 22 Idea univerzity podľa Newmana
- 24 Aktuálna ponuka študijných programov

www.ku.sk

navštívte nás aj na internete

rozhovor

KREŠŤANSTVO MÁ NOVÚ ŠANCU

Rozhovor o Druhom vatikánskom koncile, fenoméne „nového ateizmu“ a o Roku viery s filozofom a katolíckym kňazom profesorom Ludgerom Honnefelderom, ktorý poskytol počas návštevy Filozofickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku.

? Aká je najvýznamnejšia stopa, ktorú zanechal Druhý vatikánsky koncil na tvári dnešnej Cirkvi?

Myslím si, že je to úsilie preložiť kresťanskú vieru do jazyka a kultúry moderných spoločností, čo pápež Ján XXIII. nazýval ako aggiornamento. Chápem to ako prevedenie a prezentáciu kresťanskej viery ako možnosti hlbšie pochopiť situáciu, v ktorej ľudia žijú a lepšie pochopiť samých seba ako žiť v moderných podmienkach.

? Pri predpoklade, že bežný veriaci nepozná dokumenty z Druhého vatikánskeho koncilu, kde môže vidieť „koncil“ vo svojom živote?

Je tu možnosť, že účastníci liturgie môžu počuť biblický text vo vlastnom jazyku, pochopiť ho a participovať na liturgii, pre-

tože tento text je preložený – je to prístup, ktorý sme takýmto spôsobom ešte pred Vatikánskym koncilom nemali. Dlhú dobu sme boli presvedčení, že náboženstvo zanikne spolu s vzrastajúcim procesom modernity a že nemá žiadnu funkciu v moderných spoločnostiach. Toto presvedčenie zaniká a nastupuje nové ocenenie významu náboženstva, dokonca aj medzi takými sekulárnymi filozofmi, akým je napríklad Jürgen Habermas. Úloha a poslanie náboženstva vnímajú veľmi pozitívne, ba aj vo filozofii náboženstva vzrastá interpretácia, že náboženstvo nie je len niečo pridané k základnému presvedčeniu ľudských bytostí, ale že, naopak, hrá veľmi významnú rolu. A myslím si, že pretože takéto povedomie o náboženstve vzrastá, kresťanská viera má novú šancu. →

Sekularizácia otvorila spoločnostiam nové možnosti a byť kresťanom je jednou z nich. Je nevyhnutné kázať a ponúkať kresťanskú vieru ako fundamentálne vysvetlenie ľudskej existencie v sekulárnych podmienkach a zoči-voči ostatným možnostiam. Každý človek je konfrontovaný s mnohými otázkami, problémami a neistotami. Nie je len tak ľahko podporovaný nejakým bežným presvedčením, ale musí si nájsť svoju cestu, svoju pozíciu, a preto je potrebné, aby sa kresťanstvo prezentovalo ako spôsob ako si nájsť vlastnú pozíciu. Moje sebapoznanie nie je na otvorenú debatu, či si vyberiem takú alebo onakú možnosť, ale kresťanstvo mi umožňuje založiť si svoju identitu vo svetle Božieho obrazu.

? Boli z vášho pohľadu aplikované všetky princípy Druhého Vatikánu?

Nie. Druhý Vatikán má toľko impulzov a taký silný centrálny odkaz, že nemôžeme čakať, že sa zrealizuje v niekoľkých desaťročiach. Keby sme nemali Druhý Vatikán pred päťdesiatimi rokmi, potrebovali by sme ho teraz.

? Ale prečo? Potrebuje byť cirkev neustále reformovaná?

Môžete to čítať v samotných koncilových dokumentoch. Až kým sa nezačal Druhý koncil, cirkev riešila problémy separátne od moderného vývoja všade naokolo. Vezmime si ako príklad otázku ľudských práv, pri ktorej cirkev dlho nechápala kresťanský zýklad tejto myšlienky a potrebovala čas, aby prijala túto myšlienku jednoty a dôstojnosti ľudskej osoby. Dôvod, pre ktorý sa cirkev stavala nepriateľsky voči novej myšlienke ľudskej dôstojnosti a ľudských práv, bolo 19. storočie ovplyvnené Francúzskou revolúciou a proticirkevnými postojmi. Cirkev potrebovala čas naučiť sa, že v základe ľudských práv sú substanciálne kresťanské myšlienky a až potom urobila krok, ktorý vidíme napríklad v koncilovom dokumente o slobode náboženstva.

” Cirkev sa nenáchadza v dejinách spásy. Má kázať Božie kráľovstvo, nie seba samu.”

prof. Ludger Honnefelder

? Mal koncil aj nejaké negatívne efekty?

Nie, ale má požiadavku na kresťanov obnoviť si mysle a byť účastný procesu učenia a prijať autonómnejšiu cestu. Niektorí, samozrejme, nechcú prijať túto novú autonómiu, novú zodpovednosť a byť v tom procese učenia sa. Učiť sa nikdy nie je ľahké, ale koncil zariskoval. Vezmime si katolíkov, ktorí vôbec nekomunikovali s protestantmi. Tak tí sa teraz musia naučiť, že ekumenické hnutie má svoje základy v kresťanských koreňoch a cirkev ho chce. V histórii cirkvi sa však vždy popri takýchto koreňoch učenia vyskytujú schizmy, pretože si menšia časť povie: Nie, nevidíme dôvod, prečo by sme mali zmeniť naše myslenie, chceme si udržať pozíciu, ktorú sme mali predtým a nevidíme, že nás týmto krokom chce viesť Duch Svätý.

? Mali by sme sa ako veriaci usilovať „zachrániť“ cirkev?

Z teologického pohľadu a v eschatologickej dimenzii cirkev zanikne, cirkev sa nenáchadza v dejinách spásy, ale je prostredná inštitúcia. Cirkev má kázať Božie kráľovstvo, nie seba samu. Toto špecifické poslanie činí rozdiel medzi cirkvou a ostatnými inštitúciami. Napríklad štát si musí chrániť vlastnú identitu, národnú identitu a podobne, kým prvým rozmerom cirkvi je ohlasovanie, čo povedal Boh a čo má byť ohlasované pre budúcnosť. Jej úlohou je zväčšovať vieru, nádej a lásku, ale nie zachraňovať inštitúciu.

? Znie to ako apel proti byrokracii.

Nie. Myslím si, že cirkev je potrebná a musí mať svoje štruktúry. Ale keď kedykoľvek mám na mysli cirkev, mojou úlohou nie je dobro inštitúcie ako inštitúcie, ale ohlasovanie posolstva a sprostredkovanie Božej histórie pre ľudstvo.

? Nedávno sa začal Rok viery. Čo v súčasnosti znamená veriť?

Byť podporený Niekým a nebyť súčasťou anonymnej reality, nebyť súčasťou evolúcie chápanej bez cieľa a pôvodu. Z pohľadu viery sa evolúcia môže chápať ako niečo, čo je zasadené v širšej histórii, v ktorej Boh hrá úlohu nie ako vedecká príčina, ale ako zdroj seba samého. Habermas si myslí, že náboženstvo je druhý dôležitý spôsob ako prejsť od mýtu k logu. Prvým je filozofia a veda a racionálne interpretácie reality. A druhý spôsob je krok od kmeňového náboženstva k viere v jediného a univerzálneho Boha. Náboženstvo u Habermasa je nevyhnutné, pretože ponúka nádej, ktorá je celistvejšia a elementárna na rozdiel od rozumovej interpretácie reality. V jednej zo

Prof. Dr. Dr. h.c. Ludger Honnefelder pôsobil ako profesor filozofie na Universität Bonn (1988-2005), v rokoch 1972 – 1982 bol profesorom na Teologickej fakulte Trier, medzi rokmi 1982 – 1988 na Freie Universität Berlin, v rokoch 2005-2007 pôsobil ako Guardini Professor na Humboldt-Universität Berlin, a nakoniec v období 2009 – 2012 ako Otto Warburg Senior Research Professor na Humboldt-Universität Berlin. Medzi výskumné témy jeho vedeckého života patria metafyzika, etika, filozofia náboženstva, dejiny stredovekej a ranno-novovekej filozofie. Medzi najvýznamnejšie publikácie prof. Honnefeldera patria *Ens in quantum ens. Das Seiende als solches als Gegenstand der Metaphysik nach der Lehre des Johannes Duns Scotus* (1979; 1989), *Scientia transcendens. Die formale Bestimmung der Seiendheit und Realität in der Metaphysik des Mittelalters und der Neuzeit* (Duns Scotus – Suárez – Wolff – Kant – Peirce) (1990), *Was soll ich tun, wer will ich sein?* (2007), *Woher kommen wir? Ursprünge der Moderne im Denken des Mittelalters* (2008), *Welche Natur sollen wir schützen? Über die Natur des Menschen und die uns umgebende Natur* (2011).

svojich posledných esejí Habermas napísal: Moderné spoločnosti sa nemôžu zbaviť náboženstva židovského a kresťanského typu, pretože toto náboženstvo je základom, ako nezúfať predvýsledkami našej racionálnej interpretácie a realizácie moderného sveta.

? Vždy sa však nájdu tí, ktorí túto nádej odmietnu. Môžeme im niečo ponúknuť, aby neboli anonymní, aby sa pokúsili nájsť vieru?

Ako som už uviedol na začiatku, množstvo možností v modernom svete sa rozšírilo. A teda aj možností, ako byť nábožným. Empirické výskumy ukazujú, že sú rozličné úrovne aktívnej náboženskej participácie, dokonca medzi členmi cirkvi – od veľmi aktívnej až po implicitnejšiu participáciu. Môžete povedať, že najchcenejšou možnosťou bude, aby všetci participovali v aktívnej komunite, liturgii a aby sa spolu modlili. Preto sa môžete spýtať: Je možné udržať si vieru bez podpory ostatných? V svätom Pavlovi môžete nájsť slová: Služiť viere jeden druhému, to znamená, že sme služobníkmi viery nášho bližného. Ako pastor svojej komunity by som bol veľmi obozretný, ak by som mal ohodnotiť správanie rozličných členov mojej komunity v ich štýle religióznej aktivity. Jedno zo stanovísk Karla Rahnera je, že budúcnosť budú mať nielen tie náboženstvá, ktoré majú silný mystický element. Pod týmto mystickým elementom rozumie, že potrebuje prileži-

tosť, aby mohol zakúsiť, čo to znamená byť milovaný Bohom, ním akceptovaný a podporovaný. Rahner ďalej pripomína, že je to práve vzrast viery, nádeje a lásky, ktorý je indikátorom náboženskej participácie.

? Napísali ste esej o novom ateizme.

? Tuším to bol práve Rahner, ktorý použil termín „anonymní kresťania“. Aj svätý Augustín hovorí, že mnohí sú síce v cirkvi, ale nie sú v Bohu, ale sú mnohí, ktorí sú mimo cirkvi, ale sú v Božích rukách. Čo znamená teda „nový ateizmus“?

V skutočnosti je tento takzvaný nový ateizmus veľmi starý ateizmus. Myšlienka, že veda je hlavný ukazovateľ pravdy každého svetonázoru, je mylná, nie je komplexná. Podľa mňa je tento nový ateizmus druhom nesprávnej metafyziky, ktorý predpokladá, že Boh neexistuje a že náboženstvo je nebezpečný fenomén, ktorého premisy sú nepresvedčivé. Z pohľadu kresťana je dôležitejší fenomén, ktorým by sme sa mali zaoberať, určitý agnosticizmus, ktorý mnohí nedokážu zosúladiť s interpretáciou reality ako výsledku evolúcie bez osobného pôvodu s vierou v osobného Boha. Ale mali by sme si pripomínať, čo Rahner raz povedal: Divím sa, prečo tak veľa ľudí verí v Boha, keď si uvedomím, akú predstavu o ňom majú. Ďalšia časť takýchto agnostikov má v skutočnosti istý druh viery, nádeje a lásky, a preto ich Rahner nazval

anonymnými kresťanmi. Táto náboženská sebainterpretácia ľudí je otázkou samou osebe. Je nevyhnutné ponúknuť obraz Boha a obraz viery, ktorý umožní moderným spoločnostiam a jedincom v tejto spoločnosti nájsť vlastnú pozíciu aj pri ťažkostiach prichádzania k viere. Raz som v Berlíne prednášal na tému filozofie náboženstva. Po prednáške mali študenti vyplniť anonymný dotazník a mohli mi zanechať nejaké poznámky. Jedna z nich bola: Počas prednášky som kupodivu spoznal, že som veriaci.

? Máte nejaké osobné očakávania od Roku viery?

Myslím si, že teológia ako akademická ustanovenie by sa viac mala konfrontovať s realitou mimo viery a náboženstva. V niektorých ohľadoch sa teológia zdá, akoby sa príliš zaoberala svojimi internými problémami. Ak by sme sa vážne zaoberali agnosticizmom alebo sa naozaj snažili o dialóg s vedcami, aj teológia by bola silnejšia. Aj v histórii to platí: čím konfrontácia bola intenzívnejšia, tým aj teológia sa stávala silnou. Myslím si, že potrebujeme vzrastajúcu kreativitu v telógii – nie aby sme zabudli na staré pravdy, ale aby sme posilnili úsilie preložiť ich do moderného jazyka a skúsenosti.

Ján Hrkút, Matúš Demko

Naši zástupcovia na púti v Ríme

Zástupcovia Katolíckej univerzity v Ružomberku (KU) sa spolu s niekoľkými stovkami veriacich zo všetkých diecéz Slovenska zúčastnili Národnej púte v Ríme, ktorá sa v dňoch od 26. do 28. februára 2013 uskutočňovala pri príležitosti 1150. výročia príchodu sv. Cyrila a Metoda na naše územie. Účastníci púte absolvovali v Ríme bohatý program, ktorý završila generálna audiencia pápeža Benedikta XVI., na ktorej sa po svojej abdikácii naposledy rozlúčil s veriacimi z celého sveta.

Spoločný program púte bol naplánovaný napríklad v Bazilike sv. Klementa, kde je pochovaný sv. Cyril, ktorý so sv. Metodom priniesli ostatky sv. Klementa do Ríma pápežovi Hadriánovi II.. Súčasťou spoločného programu bolo aj slávenie slovenskej bohoslužby v Bazilike sv. Petra vo Vatikáne, prehliadka Baziliky sv. Pavla za hradbami, Baziliky sv. Jána v Lateráne či návšteva Pápežského slovenského kolégia sv. Cyrila a Metoda, ktoré oslávi 50. výročie vzniku.

Púte sa zúčastnili zástupcovia vedenia KU prorektorka poverená zodpovednosťou za vzdelávanie prof. Jana Moricová, prorektor poverený zodpovednosťou za výskum a umenie doc. Ján Veľbacký, prorektor poverený zodpovednosťou za kvalitu a komplexnú akreditáciu Štefan Tkačík, PhD. a kvestorka KU Ing. Anna Jurčová. Z vlastnej iniciatívy, ako zástupcovia fakúlt KU, diecéz či Konferencie biskupov Slovenska sa púte zúčastnili aj ďalší vedecko-pedagogickí pracovníci KU, napríklad generálny vikár spišskej diecézy a profesor KU Mons. Anton Tyrol, výkonný sekretár KBS a pedagóg KU ThLic. Anton Ziolkovský, PhD., dekan Teologickej fakulty KU prof. Cyril Hišem, profesor Ján Duda, ale aj absolventi KU, žurnalisti z Televízie TA3 Eva Jánošíková, z Tlačovej kancelárie KBS Michal Lipiak a z Rádia Lumen Júlia Kavecká, ktorí o udalosti informovali do slovenských masmédií.

(TAKU)

Profesor Tyrol členom Európskej akadémie vied a umení

zaznamenali sme

Foto: adsum.sk

Profesor Katolíckej univerzity v Ružomberku a generálny vikár Spišskej diecézy Anton Tyrol sa stal členom prestížnej Európskej akadémie vied a umení (EAVU). Za člena akadémie ho zvolili v novembri 2012, menovací dekrét si prevzal v sobotu 2. marca 2013 na slávnostnom zasadnutí akadémie v Salzburgu. Profesor Tyrol sa stal členom VII. pracovnej skupiny EAVU s názvom svetové náboženstvá – teologické vedy. Dekanom skupiny a zároveň veľkým kancelárom akadémie je kardinál Karl Lehmann, sekretárom je Dr. Günter Gorschenek z Hamburgu. Pracovať v skupine bude profesor Tyrol s ďalšími členmi a tiež s rektorom KU prof. Tadeuszom Zasepom, ktorého za člena EAVU zvolili a prijali v roku 2012. „To, že sa členom akadémie stal ďalší Slovák, profesor našej Katolíckej univerzity v Ružomberku je ocenením nielen univerzity a našej práce, ale aj života a vedeckej práce profesora Tyrola. Veľmi sa teším z jeho prijatia do akadémie a prajem mu veľa síl a Božích milostí v ďalšej práci,“ povedal rektor prof. Zasepa.

„Pri odovzdávaní certifikátov o členstve v akadémii som mal možnosť rozprávať sa s doktorom Gorschenekom, sekretárom skupiny Svetové náboženstvá, do ktorej som bol zaradený a vyjadril som pripravenosť pracovať v nej. Doterajšie ich aktivity sa týkali najmä porovnávacích štúdií svetových náboženstiev, predovšetkým kresťanstva, judaizmu a islamu formou sympózií a publikácií. Ďalšou oblasťou

” Verím, že touto službou budem užitočný aj akademickému prostrediu Katolíckej univerzity.”

prof. Anton Tyrol

sú spoločné aktivity, ako napríklad rôzne stanoviská a deklarácie v kľúčových otázkach, ako sú najmä hodnotové princípy alebo pripravované iniciatívy v Európskej únii a pod. Svoj priestor vidím jednak v priamej účasti na týchto iniciatívach a jednak v poskytovaní informácií domácejmu prostrediu o aktivitách na európskej úrovni. Verím, že touto službou budem užitočný aj akademickému prostrediu Katolíckej univerzity v Ružomberku,“ podotkol prof. Anton Tyrol.

Európska akadémia vied a umení vznikla v roku 1990 na podnet významného rakúskeho kardiochirurga, profesora Felixa Ungera, profesora Nikolausa Lobkowicza a už zosnulého kardinála Franza Königa. Jej cieľom je vytvárať kontakty a prispievať k pokroku vo vede a umeniach, o čo sa usiluje rozširovaním myšlienok tolerance, humanizmu a európskej integrácie. Akadémia pracuje v siedmich sekciách

VÝZNAMNÍ ČLENOVIA AKADÉMIE

- 29 laureátov Nobelových cien
- 46 premiérov, predsedov parlamentov, vysokých politických predstaviteľov štátov a EÚ
- Členmi EAVU sú napríklad Jerzy Buzek, Václav Havel (†), Jean-Claude Juncker, Helmut Kohl, Ferenc Mádl, Victor Orbán, Romano Prodi, Herman Van Rompuy, Heinz Fischer, Vladimir Putin, H.R.H. princ Philippe z Belgicka
- v roku 1991 sa členom stal Joseph Ratzinger, v súčasnosti emeritný pápež Benedikt XVI.

podľa vedeckého zamerania, napríklad v oblasti medicíny, humanitných, technických a environmentálnych vied. Aktuálnym spoločenským a vedeckým otázkam sa akadémia venuje na interdisciplinárnych kongresoch a sympóziách. Medzi členov EAVU patria mnohé významné osobnosti najmä z oblasti vedy a výskumu, nechýbajú medzi nimi aj laureáti Nobelových cien, vedci a akademici.

Mons. prof. ThBibl.Lic. ThDr. Anton Tyrol, PhD. (1960) je v súčasnosti generálnym vikárom spišského biskupstva a profesorom na Katolíckej univerzite v Ružomberku (KU). Doktorát z katolíckej teológie získal v roku 1993 na Rímskokatolíckej Cyrilometodskej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave (UK), o tri roky neskôr ukončil štúdiá na Studium Biblicum Franciscanum v Jeruzaleme licenciátom z biblickej teológie. V roku 2001 sa habilitoval na UK a inauguračné konanie završil na KU. V rokoch 2001 až 2004 pracoval ako prorektor pre vzdelávanie na KU a v rokoch 1999 až 2011 viedol katolícke biblické dielo. V centre jeho vedeckého záujmu je biblická teológia. Je autorom viacerých kníh, vedeckých štúdií, zostavovateľských prác a prekladov. V roku 2003 bol ocenený KU medailou za zásluhy o vznik KU a v roku 2010 jeho projekt Sväté písmo pre každého 2001-2010 ocenila Komisia KBS pre vedu, výskum a kultúru Cenou Fra Angelica.

(TAKU)

Kolégium pozýva študentov na dobrodružstvo poznania

Kolégium Katolíckej univerzity v Ružomberku (KU) otvára od nového akademického roka svoje brány. Zaujímavosťou o účasť na tomto univerzitnom programe sa môžu prihlásiť do 30. apríla 2013. „Študenti zažijú dobrodružstvo poznania a komunikovania existenciálnej trojice každého ľudského života, ktorú, ako nedávno povedal pápež František pracovníkom médií, tvoria pravda, dobro a krása a stretnú mnoho zaujímavých ľudí, ktorí s nimi strávia aj exkluzívny čas,“ uviedol Róbert Lapko, prorektor Katolíckej univerzity poverený zodpovednosťou za zahraničné vzťahy, mobility a formáciu.

Podmienkou prihlásenia sa je status vysokoškolského študenta KU, ochota na seba pracovať a akceptácia ročného akademického programu kolégia. Prihlášku je potrebné poslať do 30. apríla 2013 riaditeľovi Františkovi Kovalovi, SJ e-mailom na frantisek.koval@ku.sk. S vybranými uchádzačmi sa uskutočnia osobné pohovory. Na základe ich výsledkov budú vybraní pätnásť študenti, ktorí od septembra 2013 spoja svoje vysokoškolské štúdium s účasťou v Kolégiu Katolíckej univerzity v Ružomberku.

Kolégium vychádza zo samotného posolania KU, ktorým je formovanie mysle a srdca: v duchu katolíckej morálnej, intelektuálnej a akademickej tradície poskytovať univerzitné vzdelávanie a výchovu a integrálne rozvíjať človeka pre dobro celej spoločnosti. „Duchovný život a formácia v prostredí komunity za spre-

zaznamenali sme

VIAC INFORMACIÍ:
kolegium.ku.sk

vádzania skúsenými duchovnými vodcami je osvedčeným spôsobom – takzvané know-how Cirkvi, vďaka ktorému vyrástli mnohé veľké osobnosti schopné odovzdať svet evanjeliu poslanstvo,“ povedal košický arcibiskup a veľký kancelár KU Mons. Bernard Bober na slávnosti Veni Sancte v septembri 2012, keď Kolégium KU začalo svoj pilotný ročník.

Projekt kolégia sa svojím charakterom vracia k počiatkovým víziám KU – byť uni-

verzitou, ktorá formuje a pripravuje budúcich kresťanských lídrov – absolventov ako zrelé a zodpovedné osobnosti, ktoré sú schopné múdrosťou a cnostným životom svedčiť o pravde, dobre a kráse. „Intelektuálna a duchovná formácia v Kolégiu KU sa nevyučuje ani s dennou, ani s externou formou štúdia a je vhodnou príležitosťou k ďalšiemu osobnostnému rastu,“ doplnil prorektor Róbert Lapko. Viac informácií na kolegium.ku.sk.

(md)

Program intelektuálnej formácie v Kolégiu KU počas letného semestra 2012/2013

Interdisciplinárny prednáškový cyklus intelektuálnej formácie pre členov Kolégia KU, študentov a pedagógov spojený s diskusiami a hudbou. Miesto: Rektorát KU (Sieň rektorov). Čas: 16.00 h

9. apríl 2013	Juraj Jurica	Spravodlivosť a právo
16. apríl 2013	Anton Tyrol	Sväté písma hebrejského ľudu a kresťanská Biblia
23. apríl 2013	Juraj Feník	Som zahrnutý darmi... (Fil 4:18): Financie v listoch apoštola Pavla

Viac informácií o Kolégiu KU, programe intelektuálnej formácie, prednášajúcich a abstraktoch prednášok na stránke www.kolegium.ku.sk alebo e-mailom: kku@ku.sk.

Ako prebieha formácia

Žilineková: Vieru a reč mi nikto nevezme

Prednáška s názvom O kultúre, kultúrnosti a kultivovanosti, s dôrazom na interpersonálnu komunikáciu, zaplnila na začiatku marca Sieň rektorov Katolíckej univerzity v Ružomberku (KU). Debatu viedla Eva Žilineková, pedagogička v oblasti verbálnej a neverbálnej komunikácie.

Eva Žilineková na úvod svojej prednášky prečítala úvahu o spisovnej slovenčine – Šľak ma ide trafiť z dielne Júliusa Satinského. Na tomto krátkom úsmevnom dielku poukázala na fakt, že ľudia v domacom prostredí využívajú skôr hovorovú slovenčinu, a keď sa dostanú do prostredia, kde je správne vyjadrovanie potrebné, väčšinou na ňu preladia až v poslednej chvíli.

V súčasnosti sa spisovná slovenčina dostáva do úzadia aj v dôsledku častého využívania masovokomunikačných prostriedkov, ktoré ľuďom ochudobňujú ich slovnú zásobu. S týmto fenoménom vyjadrila nesúhlas sama odborníčka, keď skonštatovala, že „komunikácia je vzájomné obdarovanie sa a aj slovom sa dotýkame vzájomne jeden druhého.“ Z celého jej prejavu bolo cítiť, že je hrdá na svoju materinskú reč a je nespokojná s tým, že si mnohí ľudia nevážia bohatstvo, ktoré zdedili.

„Naša reč je majetkom celého národa, vždy tvrdím – vieru a reč mi nikto nevezme“, prezradila Žilineková a dodala, že pracovať na svojom prejave a odstraňovať nedostatky môžeme v každom veku. Aj dospelí ľudia sa môžu zbaviť šušľania, račkovania aj iných porúch výslovnosti. „Ja neberiem žiadny problém ako neprekonateľný,“ dodala. Tvrdí, že najdôležitejšia je ambícióznosť, a nielen pri prekonávaní rečových prekážok.

Prednášku o komunikácii, ktorá sa konala v rámci Programu intelektuálnej formácie Kolégia KU, zakončila slovami: „Ľudia, ktorí hovoria o sebe sú egocentri. Tí, ktorí hovoria o iných, sú intrigáni, ale tí, ktorí hovoria o vás, sú najlepší spoločníci.“

Eva Žilineková v súčasnosti lektorsky pôsobí v niekoľkých redakciách Slovenskej televízie a v komerčných médiách, kde sa zameriava na zdokonaľovanie rečového prejavu moderátorov a redaktorov. Ako porotkyňa sa zúčastňuje sa na mnohých súťažiach na Slovensku a v Čechách. K vzácnym oceneniam jej práce patrí Cena Fra Angelica z roku 2004 a najvyššie celoživotné ocenenie umeleckej práce Krištáľová ruža na Poděbradských dňoch poézie z roku 2007.

Viktória Melicherová/zumag.ku.sk

Docent Mráz o partnerstve a spolužití

Výber životného partnera a modality spolužitia v pohľade antropologických vied bola téma prednášky docenta Mariána Mráza v Kolégiu Katolíckej univerzity v Ružomberku.

V úvode docent Mráz zdôraznil potrebu správneho výberu životného partnera. Argumentoval krízou spolužitia, partnerstva, či krízou manželských vzťahov v 21. storočí, o ktorom sa vyjadroval ako o storočí vzťahov a komunikácie. „Dvadsať prvé storočie je obdobím blahobytu, vrážd a neschopnosti vytvoriť stabilný vzťah.“ Vzťahové problémy vysvetlil vo viacerých úrovniach: „Prvým dôležitým kontaktom s partnerským vzťahom sa človeku naskytuje v detstve. Od detstva si človek vytvára určitý koncept, hodnoty a návyky na základe pozorovania spolunažívania svojich rodičov, ktoré neskôr podvedome realizuje vo vlastnom osobnom živote.“

Akokoľvek, najvyššou hodnotu vo vzťahu je láska. Mráz sa kriticky vyjadril k dnešnej postmodernej spoločnosti, ktorá zredukovala lásku z citu na pocit. „Z pocitu sa nedá vybudovať stabilný vzťah. Ľudia dnešnej doby majú pomýlenú vzťahovú hierarchiu. Uspokojíme sa s málom, zovňajšok uprednostňujeme pred atraktivitou osobnosti. Sme sami sebe prekážkou vytvoriť vzťah s potenciálne vhodnejším partnerom,“ dodal.

Príčinu nespôsobilosti vytvoriť zdravý vzťah vidí v dobe, v ktorej žijeme. Partnerské či rodinné vzťahy sa prispôbujú zmenám v spoločnosti. Dogmy, priority spolužitia či princíp rodiny sa vytráca s prenikaním homosexuálnych vzťahov do našej kultúry. „Rúcajú sa tradičné piliere vzťahov, pretože človek má problém s vlastným sebaurčením. Ľudia podstupujú zmenu pohlavia, čo je vecou individuálneho rozhodnutia, no spoločnosť tak dovoľuje vytvárať obraz osoby, ktorá nie je ani mužom, ani ženou.“

Počas svojho výstupu zdefinoval štyri základné piliere známosti. Poznanie ako imperatívnosť poznať partnera. Priznanie charakterizoval ako potrebu druhého. Uznatie ako prijatie originality partnera a vyznanie, ku ktorému sa vyjadril veľmi jednoducho: „Bez vyznania by nič z toho nebolo možné.“

V závere prednášky vyzdvihol potrebu a rovnocennosť oboch pohlaví vo vzťahu. Podčiarkol jedinečné rozdiely medzi mužom a ženou. „Ženy estetizujú svet a nesú ťarchu vzťahu. Muži sú zasa zodpovední za rodinu.“

Magdaléna Paluchová/zumag.ku.sk

Kolégium KU v obrazoch

rozhovor

TREBA BYŤ VERNÝ MÉDIÁM AJ MLADÝM

Salezián, ktorý pôsobí na Katolíckej univerzite v Ružomberku už druhý rok. Študenti ho poznajú predovšetkým vďaka vyučovaniu základov televíznej tvorby. V súčasnosti sa venuje tvorbe svojej dizertačnej práce Mediálna výchova pre adolescentov a dospelých. Aké boli jeho začiatky nielen v mediálnom svete, ale aj ako saleziána? Odpovedá Pavol Dzivý (na snímke uprostred v relácii TV LUX).

? Aké spomienky máte na detstvo?

Vyrastal som vo viacčlennej rodine v Bardejove. Bolo nás šesť detí a žili sme skromne. Rodičia nás od mala učili mať vzťah k práci a najmä k Bohu. Do štrnásť rokov som žil klasický, bežný život chlapca z mesta. Primeraný na dobu, v ktorej som žil a na podmienky, v ktorých ma moji rodičia vychovávali.

? Zažili ste v čase dospievania nejaký duchovný zážitok, ktorý zmenil váš život?

Veľká zmena nastala, keď som začal cítiť, že potrebujem partiu a určité spoločenstvo ako každý dospievajúci chlapec. Cítil som túžbu niečo skúsiť a zažiť. Pamätám si na

jeden zážitok, keď ma kamaráti zavolali na výlet. Rodičia ma spočiatku nechceli pustiť, ale nakoniec som ich presvedčil. Nebol to obyčajný výlet, ale duchovné cvičenie. V čase totality to bolo niečo dobrodružné hlavne preto, lebo to bolo zakázané. Pre mňa to bol jeden z prvých osobných duchovných zážitkov. Prvýkrát, som začal uvažovať, akoby som mal začať žiť. Chcel som, aby bol môj život plnohodnotný. Tam som si uvedomil, že ho musím zmeniť.

? Aké konkrétne zmeny, nastali vo vašom živote, po tomto zážitku?

Urobil som vtedy prvý veľký obrat vo svojom živote. Zmenil som spôsob

modlenia, uvažovania nad Božím slovom a prišla aj prvá myšlienka ohľadom môjho povolania. Začal som nad tým intenzívnejšie rozmýšľať počas strednej školy. Potom však prišlo obdobie, keď som musel nastúpiť na povinnú dvojročnú vojenskú službu. Povedal som si, že dobre. Stane sa zo mňa chlap, ktorý bude vedieť urobiť rozhodnutie. Musím sa priznať, pomohlo mi to. Zažil som niečo, čo potrebujú všetci muži, takú inicializáciu muža. Naučil som sa nespoliehať len na druhých, ale najmä na seba a pomohlo mi to dospieť aj k odpovedi na otázku môjho povolania.

? Aké boli začiatky vašej cesty stať sa saleziánom v období totalitného režimu?

Za totality nebolo možné ísť do seminára so strednou školou s maturitou, museli to byť gymnáziá a aj tak sa stále robili čistky. Rodičia ani nevedeli, že sa o ceste duchovného povolania rozhodujem. Uvedomoval som si, že mi je veľmi blízka spiritualita Dona Bosca. Rozhodol som sa, že vstúpim do prípravy na duchovný život. Samozrejme, že tajne.

? V období totality veľakrát dochádzalo k sledovaniu či zatýkaniu kňazov, rehoľných sestier. Stretli ste sa s podobnými situáciami?

Samozrejme, mal som aj problémy. Chytila ma ŠtB a bol som na výsluchu. Dali mi pocítiť, že sú pánmi situácie a strašili ma rôznymi spôsobmi. Vlastnil som babetu. Raz mi povedali, že sa mi na nej môže niečo náhodou stať... Najhoršie bolo, keď začali spomínať moju rodinu. V tom čase som pracoval v Košiciach, v banke. Tak som z nej aj z vlastnej iniciatívy odišiel. Nevedel som, z čoho všetkého ma môžu obviňovať. Našiel som si prácu v bytovom stavebnom podniku, naučil som sa opravovať vodovody, kúrenie, ale pracoval som aj s ľuďmi až do roku 1989. Po revolúcii som už nastúpil do druhého ročníka seminára v Spišskej diecéze. Dochádzali sme tam ako saleziáni z Levoče a po dvoch rokoch nás preložili do Bratislavy.

? Veľa seminaristov prechádza obdobím, že opustia seminár. Mali ste podobnú krízu aj vy?

Krízu som nemal. Ja som sa snažil rozhodnutie zasvätiť svoj život Bohu riešiť počas

rokov predtým, keď som rozmýšľal, čo ďalej. Samozrejme, že prišla aj neistota, ale ako prišla, tak aj odišla.

? Venujete sa médiám. Akým spôsobom ste sa k nim dostali?

Počas štúdia som sa angažoval v časopise Svetlo. Keď som bol v roku 1995 vysvätený na kňaza, mojím prvým pôsobiskom sa stalo mesto Prešov. Tam som zorganizoval prvý krúžok s názvom Aves a mali sme jednu kameru, ktorú sme dostali od jedného pána. Aves bol najmä pre ľudí, ktorí mali záujem pracovať s médiami. V tom období mi napadla myšlienka, že nie je všetko len o technickom vybavení, ale treba pripraviť na prácu s technikou a médiami najmä samotných ľudí. Cieľom bolo naučiť ich využiť potenciál tak, aby vytvárali dobré a nové veci. Profesionálne sme rástli, vytvorili sme veľa videoklipov napríklad pre IMT smile, No name či Paľa Haberu. Dostal som sa aj do Francúzska, konkrétne do Paríža, kde som sa naučil bližšie pracovať s textami, médiami.

” Dali sme si heslo: „Áno médiám, pre vernosť mladým.“ Treba byť verný médiám aj mladým ľuďom.“

Pavol Dzivý

? Aké bolo vaše ďalšie pôsobenie?

Pracoval som vo Vydavateľstve Don Bosco a taktiež aj ako direktor v Bratislave na Mamateyovej ulici. Vždy sme vedeli, že je potrebné venovať sa najmä mládeži, formovať ju. Spolu so sestrami sme vytvorili mediálnu školu, ktorá už beží tretí rok a Saleziánsky magazín. Príprave tejto relácie predchádza hlavne vzdelávanie mládeže, v rámci mediálnych školení.

? Na Katolíckej univerzite pôsobíte druhý rok a pripravujete svoju dizertačnú prácu. Čím sa v nej zaoberáte?

Téma mojej dizertačnej práce je Mediálna výchova pre adolescentov a dospelých. Budem skúmať rôzne úrovne mediálnej gramotnosti u mladého človeka. Sekundárnym výstupom bude dotazník, ktorý mladým ľuďom, hneď po vyplnení, ukáže na akej mediálnej úrovni sa nachádzajú. Zároveň by im mal pomôcť, ako majú ďalej rozširovať svoje vedomosti. Zoznámil som sa s kolegyňou z Kalifornie, ktorá robila podobný výskum. Čo ma povzbudzuje, je to, že má ochotu zdieľať so mnou jej výsledky. Myslím si, že pre doktoranda je dobré, keď pracuje s niečím, čo už skúmané bolo a doplní to o nové poznatky.

? Čo vás najviac teší na práci na Katolíckej univerzite?

Na univerzite ma najviac baví práca s mládežou. Nielen neformálna, ale aj formálna a to, že ich mám možnosť vyučovať. Učím základy televíznej tvorby a pracujem aj s ročníkovými prácami. Snažím sa, najmä budúcich žurnalistov, pripraviť čo najlepšie do praxe, samozrejme, keď pri svojom povolaní ostanú. Dali sme si heslo: „Áno médiám, pre vernosť mladým.“ Treba byť verný médiám aj mladým ľuďom. Som rád, že sa môžem podieľať na výchove, raste a kvalite mládeže.

? Je známe, že máte veľkú záľubu vo varení. Ako ste sa k tomu dostali?

Štúdium vo Francúzsku mi veľmi pomohlo aj v tejto záľube. Veľa som sa naučil od francúzskej kuchárky, s ktorou som sa rozprával so svojou nedokonalou francúzštinou. Varenie mi prirástlo k srdcu. Keď sa dobre navarí, hneď je lepšia atmosféra aj nálada. Podstata je variť s láskou. Dobré jedlo je kľúčové aj v evanjeliu. Ježiš veľa-krát sedel s učeníkmi za stolom a komunikoval s nimi. Okrem varenia obľubujem aj splavy. Rád chodím splavovať Dunaj, Hron. Venujem sa aj turistike, hlavne s mladými ľuďmi.

Mária Gajdárová/media.ku.sk

Dekanom Pedagogickej fakulty KU je opätovne Tomáš Jablonský

Dekan Tomáš Jablonský pri preberaní insígnií Pedagogickej fakulty KU.

Opätovne zvoleného dekana Pedagogickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku (KU) Tomáša Jablonského v polovici februára inauguroval rektor KU Tadeusz Zasepa. O víziách do budúcnosti informoval samotný Jablonský: „Cieľom je udržať

terajšie študijné programy, aby rozvoj pokračoval ďalej a v oblasti grantovej a vedeckej získať aspoň toľko grantových prostriedkov, ktoré potiahnu opäť kvalitativnú vedeckú úroveň fakulty dopredu.“

Pri tejto príležitosti sa v dopoludňajších hodinách konala svätá omša, ktorú v univerzitnom Kostole svätej Rodiny celebroidal košický arcibiskup Bernard Bober. „Úrad, funkcia či úloha zostávajú, ale ľudia sa menia,“ pripomenul v homílii veľký kancelár KU. Dekan Tomáš Jablonský sa poďakoval všetkým zúčastneným, a tým, ktorí prispeli k liturgii: „Som nesmierne vďačný, že vaša účasť umocnila túto slávnostnú chvíľu.“

Akademický senát Pedagogickej fakulty KU opätovne zvolil Tomáša Jablonského za dekana pedagogickej fakulty 20. novembra 2012. Za jeho zvolenie hlasovali všetci 24 členovia akademického senátu pedagogickej fakulty.

Adriána Laurincová/media.ku.sk

Deň otvorených dverí

Katolícka univerzita v Ružomberku aj tento rok tvorila svoje brány pre verejnosť. V polovici februára sa konal Deň otvorených dverí (DOD), počas ktorého fakulty ponúkli pre účastníkov pútavý program, ktorý návštevníkov zaujal a prišli si osobne prezrieť priestory univerzity z rôznych kútov Slovenska.

„Ja by som sa rád prihlásil na štúdium religionistiky na pedagogickej fakulte tu na univerzite, ešte neviem, ako sa rozhodnem podľa informácií, ktoré mi boli dnes

poskytnuté,“ prezradil záujemca o štúdium Michal z Prešova.

Mnohí návštevníci sa o Dni otvorených dverí dozvedeli prostredníctvom internetu, známych alebo vďaka učiteľom na svojich školách. „S kamarátkou sme sa rozhodli pozrieť sa sem, keďže sme sa o tomto dni dozvedeli cez internet a veľmi sa tešíme na sprievodné programy, ktoré si univerzita pripravila,“ dodala študentka Lenka z Martina.

Budúcim maturantom boli poskytnuté informácie o vysokoškolskom štúdiu, o ponúkaných študijných programoch, podmienkach na prijatie a možnostiach ďalšieho vzdelávania, ktoré môžu využiť v ďalšom rozhodovaní pri výbere ich vysokej školy.

Zuzana Budzáková/zumag.ku.sk

deň otvorených dverí v obrazoch

Budúci vysokoškooláci v rozhlasovom štúdiu FF KU.

Ukážka záchranej akcie na FZ KU.

Návštevníci PF KU s jej dekanom.

Univerzity rokovali o spolupráci

Možnostiam ďalšej, užšej spolupráce sa venovalo rokovanie vedení Katolíckej univerzity v Ružomberku (KU) a Trnavskej univerzity v Trnave (TU), ktoré sa konalo v stredu 20. februára 2013 v Sieni rektorov rektorátu KU. V programe stretnutia nechýbali témy vzájomnej spolupráce pri riešení spoločných vedeckých projektov a pri výmene zamestnancov KU a TU v jednotlivých komisiách a radách univerzity. Dôležitú časť rokovania tvorila diskusia o kritériách akreditácie študijných programov, pre habilitačné a inauguračné konanie, kritériách začlenenia vysokej školy v procese komplexnej akreditácie a kritériách kvality používaných pre hodnotenie vzdelávania a výskumu na oboch univerzitách.

Rektor TU prof. Marek Šmid poďakoval za pozvanie na spoločné rokovanie v Ružomberku. Vyjadril nádej, že spolupráca bude pokračovať a ďalej sa rozvíjať. Rektor KU prof. Tadeusz Zasepa vníma TU ako vzácného spojencu v obhajovaní kresťanských princípov a v ochrane morálnych a duchovných hodnôt na Slovensku. Ako podotkol, už vidieť prvé plody

Obsah memoranda medzi KU a TU

Spolupráca univerzít najmä:

- pri spoločných aktivitách v rámci národných a európskych projektov,
- pri výmene dosiahnutých výsledkov,
- uskutočňovaní študijných programov,
- pri spoločnej organizácii vedeckých podujatí,
- výmene kníh a informačných materiálov,
- pri výmene mladých vedcov, aspirantov a študentov so zameraním na vedecký výskum, študijný pobyt a rôzne druhy praxe,
- pri výmene odborníkov vo vedeckých radách univerzít a fakúlt.

vzájomnej spolupráce, ktorá sa začala v novembri 2012, kedy univerzity podpísali memorandum o spolupráci. KU a TU podľa memoranda spolupracujú najmä pri spoločných aktivitách v rámci národných a európskych projektov, pri výmene dosiahnutých výsledkov, uskutočňovaní študijných programov, pri spoločnej organizácii vedeckých podujatí, výmene kníh

a informačných materiálov, pri výmene mladých vedcov, aspirantov a študentov so zameraním na vedecký výskum, študijný pobyt a rôzne druhy praxe a pri výmene odborníkov vo vedeckých radách univerzít a fakúlt.

Delegáciu z TU, ktorú viedol jej rektor prof. JUDr. Marek Šmid, PhD., okrem neho tvorili prorektorka pre vzdelávanie a starostlivosť o študentov doc. PhDr. Lubičica Ilievová, PhD., prorektor pre vedu, výskum a umeleckú činnosť prof. RNDr. Ladislav Csontos SJ, PhD., prorektorka pre rozvoj doc. PhDr. Ing. Blanka Kudláčková, PhD., prorektor pre vonkajšie vzťahy a spoluprácu prof. PhDr. Milan Katunec, PhD., kvestor Ing. Milan Hornáček, dekan Teologickej fakulty TU ThLic. Miloš Lichner SJ, D.Th. a riaditeľka kancelárie rektora TU Mgr. Adriana Krupová. Program návštevy vedenia TU v Ružomberku ukončila prehliadka priestorov univerzity a stavby novej Univerzitnej knižnice KU na Hrabovskej ceste.

TA KU

Bruselské skúsenosti

Foto: Martin Buzna/foto.ku.sk

Táto práca umožnila Lucii Virostkovej hovoriť poslucháčom o svojom pôsobení. Ako sa vyjadrila, je to o úplne inom „dosahu, keď píšete pre zahraničné médium“. Narážala aj na to, že písala medzinárodne uznávaným jazykom v už dobre známom periodiku.

Otázky, kladené priamo počas prednášky, nasmerovali novinárku aj k problematike hľadania vhodného materiálu pre médium. Jasne akcentovala, že otvorenosť žurnalistu je predpokladom pre to, aby si témy našli jeho a hoci „je ťažké byť v spravodajstve originálnym“, ide aj o spôsob spracovania a v niektorých prípadoch aj o rýchlosť. Tým sa dostala aj k samotnému získavaniu informácií, pričom podotkla, že je ideálne, ak máme dobré vzťahy s informátormi, ale nie priamo kamarátske.

Viacrát počas svojho príspevku zdôrazňovala študentom, aby sa nebránili zahraničnej skúsenosti a ak ide o novinárske pôsobenie, o to viac. Argumentovala tým, že pokiaľ je prekážkou len jazyk, ten „nie je relevantným dôvodom, prečo nechodiť do zahraničia“. Pokračovala aj vlastným

zistením: „Slovensko nie je pupok sveta,“ od čoho sa odvíja perspektíva videnia sveta v širšom kontexte. Diskusiu ukončila povzbudením pre rozširovanie si obzorov a posolstvom, že len tým možno bojovať proti dešpektu verejnosti voči novinárskemu vzdelaniu.

Lucia Virostková vyštudovala žurnalistiku v kombinácii s anglickým jazykom. V predposlednom ročníku stážovala v Národnej rade SR a prispievala do časopisu Parlament. Kedysi moderovala v rádiu Twist. Po dlhoročných skúsenostiach spravodajkyne pre Slovenský rozhlas, denník SME či Hospodárske noviny z Bruselu ju momentálne môžeme počuť v reláciách ako Rádiožurnál či K veci.

Lenka Ptáčková/media.ku.sk

VO VŠETKOM NÁROČNOM SA UKRÝVA KRÁSA

Pred pár mesiacmi som stála pred rozhodnutím, či sa mám vybrať na cestu, ktorá je neraz ťažká a náročná, ale ktorá na druhej strane priniesie veľa do môjho života: Erasmus. Podala som si prihlášku, urobila som skúšky a veľmi som sa tešila, keď práve mňa vybrali práve do Ríma.

V septembri som s veľkým nadšením, ale aj s menšími obavami nastúpila do autobusu, ktorý ma prepravil do môjho „nového domova“. Hneď sa mi tu zapáčilo! Slnko ma objalo svojimi lúčmi a ja som pocítila teplo a radosť. Hoci ma stretli menšie komplikácie, bola som veľmi rada, že sa ich podarilo vyriešiť a mohla som sa spokojne venovať štúdiu.

Na jednej lodi

Prvý týždeň bol pre mňa poznávací, navštevovala som krásy Ríma. Zároveň som si vybavovala všetky formality potrebné pre štúdium v zahraničí. A potom sa to začalo: univerzitný život! Prednášky sú veľmi zaujímavé a veľa sa na nich naučím, aj keď musím veľmi veľa študovať, ale vo všetkom náročnom sa ukrýva krása. Celá univerzita je veľmi pekná a aj profesorov mám veľmi dobrých. Veľmi si cením, že vždy sa pri mne zastavia a spýtajú sa ma, ako sa mi darí, ako mi ide taliančina, alebo len tak sa porozprávajú. Spolužiakov mám veľmi milých a pomáhajú mi, aj keď Taliani sú trochu opatrní. Je tu aj veľa študentov, ktorí tu študujú tiež ako ja. Je to pre mňa povzbudzujúce, keď sa navzájom podporujeme, lebo sme „na rovnakej lodi“.

V centre Ríma blízko Vatikánu sa nachádza univerzita LUMSA (Liberia Università Maria SS. Assunta), ktorá sa skladá z troch budov na Via Pompeo Magno, Piazza Vaschette a Via Traspontina. Na univerzite je možnosť študovať právo, ktoré sa dá študovať priamo v Ríme alebo v Palerme, ďalej ekonómia, manažment, moderné jazyky, politológia, medzinárodné vzťahy, psychológia, pedagogické a výchovateľské predmety a žurnalistika.

Moje rímske štúdiá

Navštevujem predmety Storia dell'Arte moderna, ktorá nám ukazuje vývoj histórie cez literatúru, filozofiu, teológiu a vysvetľuje nám dôležité momenty v umení. Ďalším predmetom je Lingua e grammatica italiana, kde sa oboznamujeme s dôležitými pravidla-

LLP/Erasmus

mi v talianskom jazyku, ale zároveň tu máme aj historickú časť, ktorá nám predstavuje všetky významné osobnosti v talianskom jazyku, napríklad Danteho a jeho Božskú komédiu.

Mojím tretím predmetom je Metodologia dell'animazione di gruppo e di comunità, kde skúmame jednotlivé procesy vo vedení skupín a spoločnosti. Tento predmet je veľmi pekný a užitočný, pretože tu sa neučíme len teoretické veci, ale zároveň všetky naše poznatky máme možnosť vyskúšať. Posledným predmetom je jazykový kurz - predmet pre cudzincov, kde cvičíme taliansky jazyk.

Je veľmi zaujímavé, že niektoré predmety, ktoré my máme v bakalárskych programoch, tu sa nachádzajú v magisterskom stupni, takže my si môžeme vybrať z oboch stupňov vysokoškolského štúdia.

Príslovná talianska „presnosť“

Deň na univerzite sa začína o 8.00 hod., študenti prichádzajú len na svoje prednášky, voľný čas trávia rôzne, niektorí sa učia, niektorí nie. Pre mňa bolo jedinečné zoznámiť sa s talianskou „presnosťou“, že talianski študenti prídu na hodinu kedy

chcú a odídu taktiež v takomto štýle. A nik sa nepýta prečo.

Univerzitný deň sa väčšinou končí o 20.00 hod. Samozrejme tu máme aj knižnicu, ktorú veľmi často nenavštevujem, pretože je tu všetka literatúra, čo potrebujem, a tiež ju využívame ako študovňu pred skúškami.

Nakoľko je to cirkevná univerzita, aj tu je možnosť každý deň ísť na svätú omšu, ale je málo ľudí, ktorí túto možnosť využívajú, pretože väčšina študentov má v tomto čase prednášky.

Samozrejme, zažívam každý deň veľa krásnych okamihov a už teraz by som mohla vydať knihu. Pre mňa veľmi krásne bolo to, že som mohla vidieť prvýkrát v živote more a že som v ňom mohla plávať, ale aj to, že som videla Svätého Otca a bola blízko pri ňom. Samozrejme, vždy mi vyčarí úsmev na tvári každý človek, ktorého stretnem. Som veľmi rada, že môžem byť v Ríme, že získavam stále viac a viac vedomostí, ale aj väčší nadhľad nad situáciami a rôznymi okamihmi života.

Mária Buláková, študentka 2. ročníka taliančiny (PF KU)

Ponuka štipendií pre študentov a pracovníkov

VIAC INFORMÁCIÍ
www.stipendia.sk

LLP/Erasmus

Zahraničná mobilita prináša množstvo priateľstiev.

Oddelenie pre zahraničné vzťahy a mobility Katolíckej univerzity v Ružomberku informuje o možnosti uchádzať sa o štipendium na študijné, výskumné a prednáškové pobyty v rámci Národného štipendijného programu (NŠP), v letnom semestri akademického roka 2013/2014 do rôznych krajín sveta. Štipendia sú určené pre študentov druhého stupňa vysokoškolského vzdelávania a pre doktorandov na študijný alebo výskumný pobyt na vybranej zahraničnej vysokej škole či výskumnom pracovisku. Študenti, doktorandi v dennej forme štúdia, učitelia vysokých škôl a výskumní pracovníci SAV, ktorí majú trvalý pobyt v Slovenskej republike, sa môžu uchádzať o cestovný grant v súvislosti s ich plánovaným študijným/výskumným pobytom

v zahraničí. Uzávierka na predkladanie žiadostí na letný semester v akademickom roku 2013/2014 je on-line do 30. apríla 2013 do 16.00, uzávierka na pobyty počas zimného semestra v akademickom roku 2013/2014 je do 31. októbra 2013. Národný štipendijný program Slovenskej republiky, financovaný Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR, je určený aj na podporu mobilít zahraničných študentov, doktorandov, vysokoškolských učiteľov a výskumných pracovníkov na pobyty na slovenských vysokých školách a výskumných pracoviskách. Viac informácií nájdete na: www.stipendia.sk.

(mmch)

Ďalšie možnosti mobilit

Katolícka univerzita v Ružomberku rozšírila okruh spolupracujúcich vysokoškolských inštitúcií v rámci LLP/Erasmus. Pribudli aj ďalšie krajiny. S lotyšskou Riga Stradins University budú prebiehať študentské mobility a mobility pracovníkov v oblasti ošetrovateľstva, pôrodnej asistencie, fyzioterapie a sociálnej práce. Odbornosť v oblasti pedagogiky budú účastníci Erasmus mobilít získavať na University of Maribor v Slovinsku. Spolupráca bude rovnako prebiehať aj s Angel Kan-

chev University of Ruse v Bulharsku, kde bude možné študovať a rovnako vyučovať pedagogiku, matematiku a informatiku. Norska Nord-Trøndelag University College (Nórsko) rada privíta študentov a pracovníkov z odboru pedagogika. Poslucháči pedagogického zamerania a humanitných vied môžu absolvovať svoj Erasmus pobyt na Technickej univerzite v Liberci. Do zoznamu partnerských inštitúcií v odbore sociálna práca pribudla aj Slezská univerzita v Opave a Vysoká škola Karlovy Vary,

na ktorej je možné študovať aj manažment. Už existujúca spolupráca s University of Ljubljana v Slovinsku sa rozšírila o slovenský jazyk. Mobility za účelom štúdia, výučby a školenia sa na uvedených inštitúciách budú realizovať v akademickom roku 2013/2014, ktorý je posledným rokom Programu celoživotného vzdelávania a jeho podprogramu Erasmus v takej podobe, v akej ho poznáme dnes.

(mmch)

Profesorka Alfordová z Ríma prednášala o katolíckej sociálnej náuke

Z rímskeho Angelica prišla na Filozofickú fakultu KU prednášať profesorka Helen Alfordová, OP. Témou jej vystúpenia bola Idea ľudskej osoby v katolíckej sociálnej náuke: východisko obnoveného prístupu k univerzitnej administrácii. Prednáška poradkyne Pápežskej rady pre spravodlivosť a mier sa uskutočnila prostredníctvom zahraničného výskumného grantu Academic Institutional Implications of Catholic Social Teaching, ktorého hlavným riešiteľom je doc. Marian Kuna, MA, MPhil., PhD.

Idea ľudskej osoby v katolíckej sociálnej náuke, vo svetle Kristovho zjavenia, rozvíja a uchováva prvky antického uvažovania o ľudskej osobe, ktoré boli takmer zabudnuté v mnohých oblastiach hlavného prúdu sociálneho myslenia. Súčasne výzvy v sociálnej sfére, najmä v oblastiach manažmentu a riadenia, naznačujú, že je vhodné, aby táto idea bola aspoň nejakým spôsobom objavená týmto hlavným prúdom.

Podľa Alfordovej mnohé oblasti teoretického i praktického výskumu v sociálnych vedách, obzvlášť v ekonomike a obchode, smerujú k priblíženiu sa ideám podobným idey ľudskej osoby v katolíckej sociálnej náuke. Katolícké univerzity by preto boli v čele týchto zmien, ak by sa im podarilo obnoviť svoj prístup k vlastnému riadeniu, postupom a stratégií na základe katolíckej sociálnej náuky a jej idey ľudskej osoby. Cieľom prednášky prof. Alfordovej bolo všimnúť si niektoré črty idey ľudskej osoby v katolíckej sociálnej náuke, ktoré ju odlišujú od ideí stojacich v pozadí väčšiny moderných sociálnych, predovšetkým ekonomických teórií. Prednáška pouká-

Profesorka Helen Alfordová.

zaznamenali sme

zala na prednosti tejto idey pri riešení problémov v manažmente a administrácii v porovnaní so súčasným dominantným modelom. Ide o to, aby sa rozvinula diskusia o spôsoboch, akými by mohla univerzitná administrácia vyzerat a pôsobiť odlišne a potenciálne i lepšie fungovať, ak by bola založená na idey ľudskej osoby katolíckej sociálnej náuky.

Prof. Helen M. J. Alfordová je od roku 2001 dekanou Fakulty sociálnych vied Pontifikálnej univerzity sv. Tomáša Akvinského – Angelicum v Ríme a je členkou dominikánskej rehole. Pôsobí tiež ako poradkyňa Pápežskej rady pre spravodlivosť a mier, je akademickou riaditeľkou Inspiration Foundation, členkou vedeckej rady Veritatis Splendor Institute a nadácie Europa Popolare. Je tiež členkou edičnej rady viacerých akademických časopisov, vrátane Journal of Catholic Social Thought, Finance and the Common Good,

Transforming Business, OIKONOMIA: journal of ethics and social sciences.

Prof. Alfordová získala doktorát na University of Cambridge s prácou Cellular Manufacturing, Business Integration and Humanisation of Work. Následne študovala teológiu na Blackfriars v Oxforde. Z jej bohatej publikačnej činnosti spomeňme prácu v spoluautorstve Managing As If Faith Mattered: Christian Social Principles in the Modern Organization, vydanú v University of Notre Dame Press (2001). Kniha sa stretla s veľkým ohlasom a bola preložená do španielčiny, ruštiny, maďarčiny a čínštiny.

(FF KU, upravené)

Ocenenie od ministra

Koordinátorka Poradenského centra KU Katarína Markovičová, PhD. dostala na prelome kalendárnych rokov ďakovný list od ministra školstva Dušana Čaploviča za aktívnu účasť na stretnutí ohľadne nového zákona týkajúceho sa študentov so špecifickými potrebami. Pripomienky dr. Markovičovej boli následne zapracova-

né do vykonávajúcej vyhlášky. Nie je to len ocenenie profesionality Dr. Markovičovej, ale tiež práce celého Poradenského centra KU, ktoré na Slovensku v tejto oblasti udáva trendy.

Na seminári ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu a Univerzity Komen-

ského v Bratislave k problematike štúdia študentov so špecifickými potrebami 28. novembra 2012 vystúpila Katarína Markovičová s príspevkom Podpora študentov so špecifickými potrebami na Katolíckej univerzite v Ružomberku.

TAKU

Mladí katolíci v Ríme

V dňoch od 20. do 24. marca 2013 sa na Pápežskej lateránskej univerzite v Ríme uskutočnil prvý ročník medzinárodného stretnutia mladých katolíkov za sociálnu spravodlivosť. Účastníci počas štyroch dní diskutovali s vysokými cirkevnými predstaviteľmi o postavení rodiny, chudobe i úlohe veriacich vo verejnom živote. Stretnutia sa zúčastnilo sto vybraných uchádzačov z celého sveta, ktorým boli preplatené náklady spojené s pobytom. Zo Slovenska medzi nimi boli piati študenti Katolíckej univerzity v Ružomberku: Ján Kamodí, Lukáš Macák, Martin Nagy, Norbert Szanyi a Martina Šandorová.

Medzinárodné stretnutie prinieslo hlbší a intenzívnejší dialóg medzi cirkvou a novými generáciami využívaním moderných

foriem komunikácie. Prostredníctvom nových médií a sociálnych sietí si mladí ľudia z celého sveta vymieňajú svoje názory, skúsenosti, ale tieto komunikačné kanály zároveň môžu využívať ako moderný spôsob evanjelizácie a vzájomného posilňovania sa vo viere. Pomocou nových technológií tak môže mať každý mladý účasť na každodennom živote cirkvi.

TAKU

Analytik Baránek prednášal o manipulácii verejnej mienky

zaznamenali sme

Baránek: Politici sú len našim obrazom.

Foto: Nikola Kokošková pre TASR

V rámci Programu intelektuálnej formácie usporiadalo vo februári Kolégium Katolíckej univerzity v Ružomberku prednášku s Jánom Baránkom, významným politickým analytikom a šéfom agentúry Polis Slovakia.

V úvode výkladu Etika, prieskumy a manipulácia verejnej mienky Baránek poukázal na vážnosť danej témy a jej súvis s korupciou. „Korupcia je to, čo zabíja našu krajinu a prejavuje sa to všade.“ Spomenul

aj kauzu Gorila a s ňou spojený nezáujem obyvateľov Slovenska o boj proti podplácaniu. „Je moderné nadávať na politikov, že sú skorumpovaní, ale oni sú naozaj len našim obrazom,“ doplnil.

Baránek upozornil, že neexistuje žiadny kontrolný mechanizmus ratingových agentúr, ktoré sú tvorcami prevažne politických prieskumov, čo má za dôsledok zvýšenie nedôvery voličov. Zároveň zaujal stanovisko, že každý prieskum verejnej

mienky je vo svojej podstate manipuláciou. „Prieskumy sa zverejňujú preto, aby vplývali na ľudí. Ide psychologický nátlak,“ povedal. Prednášku zakončil presvedčením, že spoločnosť sa potrebuje posunúť dopredu a uvedomiť si svoje nedostatky. Nasledovala podnetná diskusia orientovaná najmä na ratingové agentúry na Slovensku a problematiku partokracie.

Miroslava Siváková/zumag.ku.sk

Pedagogické dielo a školy Jána Krstiteľa de La Salle

Pedagogická fakulta Katolíckej univerzity v Ružomberku (PF KU) privítala 18. marca 2013 Mgr. Grzegorza Fietka (na snímke prvý vľavo) z kongregácie školských bratov (Fratres Scholarum Christianarum – FSC), ktorý vystúpil s prednáškou na tému Lasalliánska pedagogika v minulosti a dnes. Host predstavil život a pedagogické dielo zakladateľa školských bratov svätého Jána Krstiteľa de La Salle, ako aj činnosť školských bratov v súčasnosti. Prednášku zorganizovala Katedra pedagogiky a psychológie PF KU a zúčastnili sa na nej pedagógovia a študenti z viacerých katedier fakulty.

Jánovi de La Salle (1651 – 1719) sa oficiálne priznal titul patróna učiteľov a vychovávateľov 15. mája 1950 pri príležitosti 50. výročia jeho kanonizácie. Deň katolíckych vychovávateľov a učiteľov sa slávi 7. apríla na deň úmrtia Jána de La Salle.

zaznamenali sme

Mnoho z prvkov lasalliánskej pedagogiky sa dodnes aplikuje v školských systémoch na celom svete. (PF KU)

O mýtoch a mytológiu

Katedra anglického jazyka a literatúry usporiadala 19. februára kolokvium grantovej skupiny Mythologies. Podnetné prezentácie a mimoriadne intenzívne diskusie začala prednáška „There will be time ... for a hundred visions and revisions“: The Grail Myth in John Cowper Powys's A Glastonbury Romance hostky Angeliky Reichmann, Ph.D. z Eszterházy Károly College z maďarského Egeru.

Téma mýtu a mytológie bola potom analyzovaná z rôznych perspektív: od klasických mytológií, cez sémantickú analýzu mýtu v súčasnej tlači, mýtus ako falošný predpoklad, až po mýtus ako kultúrny konštrukt v súčasných filmoch a aj seriáloch z prostredia medicíny. Členovia výskumnej skupiny ocenili aktívny prístup študentov.

(FF KU)

Nechat' žiť je správna voľba

Katolícka univerzita v Ružomberku podporila 25. marec ako Deň počatého dieťaťa. Koncom marca prebehol už 14. ročník kampane za záchranu života, ktorá vyvrcholila práve 25. marca. Aj v uliciach Ružomberka, na chodbách fakúlt alebo v univerzitných foyer, sme mohli natrafiť na dobrovoľníkov rozdávajúcich biele stužky, ktorých pripnutím vyjadrili participáciu na kampani a úctu k nenarodeným deťom. Celá kampaň sa konala pod záštitou občianskeho združenia Fórum života, ktorého cieľom je chrániť život od počatia až po prirodzenú smrť.

25. marec si organizátori zvolili za Deň počatého dieťaťa nie náhodou. Tento deň je totiž zákonom vyhlásený za pamätný Deň zápasu za ľudské práva, rovnako sa spája s prvým slovenským transportom Židov do Osvienčimu a v tento deň kresťania slávia sviatok Zvestovania Pána. Celá kampaň je sériou podujatí za úctu k životu, rovnako v osemnástich krajinách Európskej únie prebieha aj iniciatíva „Jeden z nás“, ktorá prostredníctvom podpisov bojuje proti financovaniu ničenia ľudských embryí a klonovaniu ľudí.

Michaela Galková/media.ku.sk

Tvorivá dielňa remesiel

Aplikovanie fenoménu ľudových remesiel do výchovno-vzdelávacieho a terapeutického priestoru s cieľom osvojenia si jednoduchých textilných a drotárskych techník bolo obsahom tvorivej dielne, ktorá sa konala v dňoch 7. a 10. februára 2013 v priestoroch Centra etnografie a umenia Pedagogickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku (PF KU). Aktivitu, ktorej sa zúčastnilo 10 odborných pracovníkov a 12 detí z rôznych miest Slovenska, zorganizovala Katedra výtvarného umenia PF KU v spolupráci s Detským centrom – prvou slovenskou spoločnosťou pre pomoc deťom v náhradnej starostlivosti.

zaznamenali sme

Účastníci dielne pri práci.

(PF KU)

Konferencia o relativizme

Ústrednou témou tohtoročných príspevkov januárovej doktorandskej konferencie katedry filozofie bol problém relativizmu, avšak mnohé vystúpenia zaviali témy diskusií aj k iným problémom. Prezentácie účastníkov boli rozdelené do štyroch blokov, v ktorých postupne zaznievali príspevky z oblasti etiky, filozofie vedy, filozofie jazyka, umenia a histórie.

Okrem vystúpení interných doktorandov katedry filozofie na konferencii zaznel aj príspevok študenta Pawła Pijasa z Lublinskej katolíckej univerzity Jána Pavla II., ktorý momentálne študuje na filozofickej fakulte v Ružomberku vďaka programu Erasmus.

Ako to už vo filozofických diskusiách často býva, čím je hľadanie odpovedí dôslednejšie, tým viac sa namiesto nich dopátrame ďalších a ďalších otázok a oblastí, ktoré sú problematické a tak sa už všetci tešíme na ďalšiu doktorandskú konferenciu opäť o rok.

Viera Medviďová (FF KU)

Ocenili našu doktorandku

úspechy študentov

Doktorandka Katedry filozofie Filozofickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku Mgr. Viera Medviďová získala dňa 7. februára 2013 ocenenie na celoštátnom kole ŠVA vo filozofii za rok 2012 s prácou Problém identity literárnych diel. Na vyhodnotení súťaže sa zúčastnili členovia výboru Slovenského filozofického združenia a šéfredaktorka časopisu Filozofia PhDr. Dagmar Smreková, CSc.

(FF KU)

VIAC INFORMÁCIÍ O DNI POČATÉHO DIEŤAŤA
www.25marec.sk

Svätý Augustín: prozreteľnosť, predvedenie a predurčenie

Profesorka Lenka Karfíková, renomovaná odborníčka v oblasti stredovekej teológie a filozofie, koncom januára prednášala na filozofickej fakulte o vývoji Augustínových myšlienok týkajúcich sa vzťahu ľudskej slobody a Božej prozreteľnosti, predvedenia a predurčenia.

Prednášajúca sa zamerala na vysvetlenie vzťahu troch centrálnych termínov súvisiacich s učením sv. Augustína o vzťahu ľudskej slobody a Božej prozreteľnosti. Termín providentia (prozreteľnosť) sa objavuje najmä v Augustínových skorých dielach a vystihuje Božiu starosť o svet, ktorá bola predpokladaná i v učení Augustínových predchodcov a inšpirátorov jeho filozofického myslenia (Cicero a Plotinos). Výraz praescientia (predvedenie) možno prvýkrát textovo doložiť v tretej knihe De libero arbitrio, kde pomocou neho Augustín referuje na Božiu znalosť budúcich ľudských skutkov. Zároveň však výraz praescientia Augustín používa i pri exegete listov sv. apoštola Pavla, pričom v tomto kontexte ním označuje i Božiu znalosť eschatologického osudu ľudstva.

Pre eschatologický osud ale používa Augustín taktiež výraz praedestinatio, a to v prípadoch, keď vykladá slová sv. Pavla o Bohu, ktorý „vopred poznal a predurčil“ (praescivit et praedestinavit) svojich vyvolených. Je však potrebné zdôrazniť, že Boh eschatologický osud ľudstva podľa sv. Augustína určuje práve na základe svojho poznania budúcej viery, resp. neviery človeka. Avšak v práci Odpoved' Simplicianovi sa Augustín dopracováva k predstave, že Boh dáva človeku i samotnú vieru, a teda o ľudskom eschatologickom osude rozhoduje fakticky Boh sám. A práve pre tento neovplyviteľný akt Boží je potom v celom Augustínovom neskorom myslení vyhradený výraz praedestinatio.

Nespol'ahlivý rozprávač

Dňa 18. januára 2013 sa na filozofickej fakulte uskutočnila medzinárodná konferencia Nespol'ahlivý rozprávač interdisciplinárne. Jej hlavným cieľom bola diskusia o podobách nespol'ahlivého rozprávača a nespol'ahlivého rozprávania vo fikcionálnych (literárnych) a aktuál-

Profesorka Lenka Karfíková.

zaznamenali sme

Prednáška sa uskutočnila v rámci výskumného grantu Divine Foreknowledge, Grace, and Human Freedom a vďaka láskavej podpore John Templeton Foundation a projektu Analytic Theology: The Convergence of Philosophy and Theology.

Prof. Lenka Karfíková sa venuje stredovekej teológii a filozofii. Je tiež prekladateľka a editorka, ktorá pre nakladateľstvo Oikúmené spolurediguje sériu Fontes Latini Bohemorum, Knihovnu stredoveké tradície a Knihovnu rané kresťanské tradície. Vysokoškolské štúdiá začala na Komenského evanjelickej teologickej fakulte v Prahe (1981-1986), postgraduálne štúdium teológie ukončila na Katolíckej univerzite v Eichstätti (1989-1991) a postgraduálne štúdium antickej a stredovekej filozofie ukončila na École Pratique des Hautes Études v Paříži (1991-1992). Doktorandské štúdium úspešne ukončila a obhájila prácou De esse ad pulchrum esse: Theologische Relevanz der Schönheit im Werk Hugos von St. Viktor pod vedením

prof. Michaela Seybolda na Katolíckej univerzite v Eichstätti (1992-96). Lenka Karfíková sa habilitovala na Cyrilometodějskej teologickej fakulte Univerzity Palackého v Olomouci prácou Nekonečný Bůh a lidský život jako cesta bez konce a bola vymenovaná na profesorku na Evanjelickej teologickej fakulte Univerzity Karlovej v Prahe. Počas svojho pôsobenia na Univerzity Palackého v Olomouci založila Centrum pro práci s patristickými, stredovekými a renesančnými texty a v rokoch 2000-2004 bola jeho riaditeľkou. Medzi jej hlavné knižné práce patria: De esse ad pulchrum esse. Schönheit in der Theologie Hugos von St. Viktor (Brepols, Turnhout 1998); Řehoř z Nyssy: Boží a lidská nekonečnost (Oikúmené, Praha 1999); ed. Gregory of Nyssa, Contra Eunomium II. An English Version with Supporting Studies (Brill, Leiden 2007); Milost a vůle podle Augustina (Oikúmené, Praha 2006); Grace and the Will according to Augustine (Brill, Leiden 2012); Milost podle Theodora z Mopsuestie (Oikúmené, Praha 2012).

Pavol Labuda (FF KU)

Labudová (Ružomberok), Marta Součková (Prešov) a Jan Tlustý (Brno). Konferencia bola usporiadaná s finančnou podporou grantu Narratologies.

(FF KU)

O rozdelení Česko-Slovenska

V Miláne sa uskutočnila medzinárodná konferencia so zameraním na dvadsiate výročie rozdelenia Česko-Slovenska. Zúčastnil sa na nej – na návrh Veľvyslanectva Slovenskej republiky v Taliansku – aj prodekan pre medzinárodné vzťahy a mobility Pedagogickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku Dušan Kováč-Petrovský.

Prodekan Kováč-Petrovský sa zúčastnil medzinárodnej konferencie venovanej dvadsiatemu výročiu pokojného rozdelenia Česko-Slovenska (Il ventennale dello scioglimento pacifico della Federazione Ceco-Slovacca: profili storico-politici, costituzionali, internazionali) ako

zástupca Slovenskej republiky. Podujatie sa uskutočnilo 19. februára 2013 na Fakulte politických, ekonomických a spoločenských vied Milánskej štátnej univerzity. Vo svojom príspevku Venti anni dopo: la nostalgia ormai passata sa Dušan Kováč-Petrovský venoval ponímaniu národného a štátneho povedomia z pohľadu vývinu slovenského kultúrno-jazykového prostredia v dvadsiatom storočí.

Konferenciu zorganizovalo Oddelenie medzinárodných, právnych a historicko-politických štúdií Milánskej univerzity a České centrum v Miláne.

(PF KU)

Študenti zvíťazili v súťaži spoločnosti New Yorker

Študenti Katedry žurnalistiky Filozofickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku Jaroslav Vígh (na snímke prvý vľavo) a Eva Sulovcová (prvá vpravo) sa spolu so svojim tímom Loosers Farm stali víťazmi medzinárodnej súťaže univerzít pod názvom Brand New Challenge. Súťaž organizovala spoločnosť New Yorker, ktorá podniká v odevnom priemysle.

Šesťčlenný tím, v ktorom sa nachádzali aj študenti našej univerzity spolu so študentmi z Brna a Zlína, mal výraznú konkurenciu. Spoločnosť New Yorker oslovila viac ako 160 univerzít z 32 krajín, v ktorých má svoje pobočky. Súťaž bola zameraná na oblasť marketingu a s ním súvisiace oblasti, ako napríklad marketingový výskum a stratégie, ako aj komunikácia na trhu v oblasti medzinárodného módného priemyslu.

„Celý projekt sme brali dosť rebelsky a chceli sme si ho hlavne užiť. Hlavne preto, že konkurencia bola naozaj veľká. K výskumu a strategii sme pristupovali veľmi komplexne a dali sme si záležať aj na vizuálnej podobe informácií a forme prezentácie,“ povedal Martin Zdražil, supervízor víťazného tímu Loosers Farm. „Upúťali sme pravdepodobne tým, že hoci naša marketingová stratégia bola bohatá a komplexná, nebola suchá a nezabúdala na kreatívne koncepty, ktoré by značku atraktívni a posunuli bližšie k mladým ľuďom. New Yorkeru sme taktiež ponúkli zaujímavú víziu a filozofiu úplne nového

Víťazný tím so študentami FF KU.

úspechy študentov

brandu, ktorý by mohol fungovať pod strechou ich firmy,“ uviedol študent žurnalistiky Jaroslav Vígh.

Tím Loosers Farm sa svojou dravosťou a vynaliezavosťou dostal na zaslúžené prvé miesto. „Hoci sme si verili, víťazstvo nás všetkých prekvapilo. Vo finále sme sa totiž stretli so skutočne talentovanými a kreatívnymi mladými ľuďmi z celej Európy, ktorí odvedli výbornú prácu,“ zhodnotil svoje pocity z výhry Jaroslav Vígh.

Súťaž „Brand New Challenge“ pozostávala z dvoch častí. Prvou časťou bol prieskum masového trhu módného priemyslu v kra-

jine, odkiaľ súťažiaci pochádzajú. Formou dotazníkov mali súťažiaci zistiť životný štýl a spotrebiteľské správanie sa v danej krajine. Značka New Yorker a jej vnímanie v domovskej krajine bola tiež súčasťou výskumu. Výsledky mali súťažiaci využiť v druhej časti súťaže. Tá pozostávala z návrhu marketingovej stratégie, ktorá by bola zameraná na už existujúcich zákazníkov, ale ktorá by zároveň dokázala osloviť aj nových zákazníkov. Súťažiaci boli motivovaní finančnou odmenou v hodnote 5 000 eur, ako aj možnosťou zúčastniť sa na stáži v hlavnom sídle spoločnosti New Yorker v nemeckom Braunschweigu.

Ján Meluch/media.ku.sk

Newmanova Idea Univerzity

Z Oxfordu do Dublinu

Keď v roku 1851 katolícka hierarchia v Írsku zvolila za rektora zakladajúcej katolíckej univerzity v Dubline anglického kňaza Johna Henryho Newmana, bolo možné vidieť túto udalosť aj ako inteligentné rozhodnutie a aj ako vec s otáznym koncom. Newman mal za sebou vyše dvadsať rokov pôsobenia na oxfordskej univerzite, kde si získal renomé výnimočného pedagóga, skvelého kazateľa a teológa a vodcovskej osobnosti Oxfordského hnutia náboženskej obnovy v anglikánskej cirkvi. Šesť rokov pred írskym menovaním konvertoval na katolícku vieru, čím prišiel o svoj vplyv a miesto na univerzite, čím sa proti nemu otočila verejná mienka v Anglicku. Nálepka kontroverznej osobnosti ho dlho sprevádzala aj v katolíckom prostredí. K tomu treba prirátať napäté vzťahy dvoch národností, zložitú politickú otázku konfesionálneho vyrovnania, i nejednotný postoj k projektu univerzity v rámci katolíckej verejnosti v samotnom Írsku. Hoci mierou vzdelanosti a schopnosti bol Newman pre úlohu rektora azda najpovolanejší človek na britských ostrovoch, ovocie jeho menovania bolo ťažko predvídať.

V rámci organizačnej práce pri zakladaní novej univerzity Newman ako designovaný rektor vystúpil v Dubline so sériou deviatich prednášok na tému univerzitného vzdelania, ktoré sa stali základom knižného vydania s názvom *Idea univerzity*. Hoci prednášky písal v časovej tiesni, podarilo sa mu v nich skĺbiť dlhoročné úvahy o filozofii poznania so svojimi pedagogickými predstavami. Neskôr pri spätnom pohľade na svoje dielo Newman zaradil *Ideu univerzity* k trom zo svojich najlepších prác.

Projekt írskej katolíckej univerzity napokon skončil neúspechom—ako väčšina vecí v Newmanovom živote naplnenom nedôverou a nepochopením od druhých. Jeho *Idea Univerzity* si však získala status jedinečného diela o podstate poznania a podoby inštitúcie, ktorá sa ho chce odovzdať. Je ťažké si predstaviť si dnes vážnu diskusiu na tému kvality vysokej školy bez Newmanovej obhajoby klasického vzdelania v podmienkach modernej výučby. Dá sa povedať že dielo anglického kardinála, ktorého svätý otec Benedikt XVI. nedávno vyhlásil za blahoslaveného, znamená prínos ľudského ducha pre spoločnosť, ktorý časom neubúda ale narastá.

Princípy a ciele univerzitného vzdelania

Kto očakáva od Idey Univerzity presný návod na rozdelenie fakúlt, pedagogický plán vyučovania, rozbor metodológie vyučovania v jednotlivých odboroch, môže byť sklamaný. Jadrom prednášok nie sú podobné špecifické otázky ale základ a celkové poslanie školy, ktorá si nárokuje na označenie univerzita, teda princípy a ciele univerzitného vzdelania. Východiskom Newmanových úvah o vzdelaní je stanovisko, že prvoradým predmetom záujmu univerzity nie je veda, ale ľudia, ktorí na nej študujú.

Tým sa univerzita odlišuje od výskumných ústavov a akadémie vied. Na tento humanistický predpoklad nadväzuje zásadná myšlienka celého diela: poslaním univerzity je odovzdať študentom univerzálne poznanie. Autor na jednej strane opiera toto tvrdenie o samotný tradičný názov najvyššej vzdelávacej inštitúcie. Na strane druhej vychádza z podstaty poznania ako takého. Poznanie v stále platnom ponímaní je priblíženie sa, alebo prienik, mysle a reality. To znamená, že charakteristickou známkou poznania je otvorenosť, dobrovoľná neohraničenosť, prenikanie mysle do všetkých oblastí života, do celého, „univerzu“ skutočnosti. Možnosti poznania sú neobmedzené ako je neobmedzené ľudské hľadanie pravdy.

Newman –hoci mal sám myseľ génia – však zároveň trvá na tom, že ľudský rozum nemôže do seba pojať celú skutočnosť naraz. Na základe svojej konštitúcie rozum je odkázaný na to, aby spracovával skutočnosť kúsok po kúsku; doslova „po jednom súste.“ Ak teda rozum nedokáže naraz analyzovať viac ako určitý výsek reality, v čom spočíva celkové, celistvé, teda univerzálne poznanie? Podľa Newmana ho možno charakterizovať ako vlastnosť ľudského intelektu nadobudnutú a prehlbovanú pri spracovávaní reality kus po kúsku, ktorá vytvára jednoliaty pohľad na skutočnosť. Pre myseľ vzdelaného človeka svet nie je zmesou nesúrodých podnetov, nesúvislých poznatkov a čiastkových informácií. Človek poznaním nachádza poriadok a formu, vytvára jednotu a harmóniu viacerých rovín reality odrážajúcej sa v myslí.

Jednota poznania však nie je výsledkom iba pasívneho prijímania informácií. Predstava že na vzdelanie stačí študentom poskytnúť haldu poznatkov je pre Newmana smiešna halucinácia. Poznanie je výsledkom intelektuálneho úsilia, ktoré tento materiál tvárni, triedi, okresáva, rozlišuje, spája, organizuje. V snahe získať pravdivý obraz skutočnosti „musíme sa vzniesť; skutočné poznanie nemožno získať na jednej rovine, musíme zovšeobecňovať, musíme vedieť redukovať do metódy, musíme pochopiť princípy a pomocou nich zoskupiť naše získané poznatky. Nezáleží na tom či pole našej práce je široké alebo obmedzené; ovládať niečo stále znamená stúpať (v myslí) nahor.“ Autor knihy *Idea univerzity* upozorňuje, že odovzdávanie neutriedenej zmesi informácií bez osobného záujmu o študenta zo strany vyučujúceho ľahko zbudí v študentovi odpor k vzdelaniu, alebo spôsobí roztrieštenosť jeho mysle na všetky strany a on sa uspokojí s povrchnosťou.

Možno povedať že úvahou o možnostiach a zároveň prirodzených ohraničeniach ľudského rozumu Newman vyvracia mýty osvietenského racionalizmu a vracia sa k princípom klasického vzdelania. S určitou dávkou zjednodušenia sa dá klasická definícia vzdelania vyjadriť tak, že úlohou štúdia nie je urobiť z rozumu sklad kníh, ale formácia schopnosti v nich

listovať. V tomto zmysle G. K. Chesterton, pre ktoré-ro bol Newman jeden z obľúbených autorov, vyjadril obavu o racionalistu, ktorý sa usiluje vpratať do hlavy celý obsah nebies. Výsledok je ten, že praskne hlava.

Miesto teológie v univerzálnom poznaní

Ak je univerzita vyučuje univerzálny rozsah ľudského poznania, taká inštitúcia si nemôže dovoliť cielene ignorovať akýkoľvek študijný odbor. Newmanova argumentácia sa v tomto smere zameriava na najväčšmi „ohrozený druh“ poznania, a tým je teológia. Jej obhajobou ako vedného odboru s právoplatným miestom v rámci univerzity sa zaoberá v prvej časti svojho cyklu prednášok. V kontexte britskej spoločnosti 19. storočia Newman považuje za koreň dobového podceňovania teológie dôraz protestantizmu na náboženský sentiment na úkor dogiem kresťanstva. Protestantizmus sa podľa neho významnou mierou podieľal na vytvorení populárnu predsudku, že náboženstvo je iracionálna záležitosť. Náboženský liberalizmus, respektíve sekularizmus, následne iba dokončil, čo protestantizmus začal: z náboženskej viery sa stala súkromná záležitosť, do ktorej akoby nebolo vhodné zamiešať rozumové skúmanie.

Ak Boh existuje a je možné o ňom niečo vedieť, potom je pravda o Bohu súčasťou ľudského poznania – dá sa povedať, najzvršenejším predmetom ľudského poznania – ktorým sa zaoberá teológia ako veda v širšom zmysle slova, v akom ho používa Newman: metodické štúdium. Je to študijný odbor, ktorého sa univerzita nemá právo vzdávať sa so svojím nárokom učiť pravdu vo všetkých smeroch ľudského poznania. Newman upozorňuje, že predpokladom teológie ako vedného odboru nie je predložiť empirický dôkaz existencie Boha. Takáto snaha koniec-koncov vyviera z nepochopenia princípu viery a teda rozdielu medzi empirickým a teologickým myslením. Newman jednoducho tvrdí, že otázka Boha a náboženstva je právoplatnou oblasťou ľudského poznania.

Ďalej, na základe idey poznania ako jednoty viacerých úrovní skúmania pravdy v rozličných vedných odboroch, autor pokračuje v argumentácii poukázaním na problém expanzie jednej vedy na úkor iných. Ako príklad používa bizarnú predstavu takeho systému vedeckého štúdia, ktorý by všetky príčiny zmien vo svete zredukoval iba na fyzikálne a mechanické činitele; a pritom by popieral ako činiteľa zmien existenciu ľudskej vôle. Štúdium filozofickej antropológie a etiky by bol zakázaný predmet. Newman sa pýta, či takýto okresaný systém štúdia, pri úcte k bohatstvu poznatkov prírodných vied, by nestál v ceste poznávaniu pravdy a nenarušil by od základu možnosť adekvátneho prieniku mysle a reality. V omnoho väčšom rozsahu môže potom znehodnocovať naše poznanie, ak zúžime záujem rozumového skúmania na svet, stvorenie, a celkom

ignorujeme pravdy o Bohu – Stvoriteľovi a Jeho vóli ako dôležitom činiteľovi vo svete – ak vychádzame z viery v Boha.

Teologické štúdium tak má v rámci univerzitného vzdelania dôležité poslanie dvíhať poznanie k najvyšším métam. Núti ho prerastať ohraničenia jednotlivých vied. Tým zabraňuje, aby sa poznanie redukovalo na jednu rovinu, aby sa zaškatuľkovalo v nejakej vede. V dnešnom teologickom slovníku sa pre podobné redukovanie reality na jednu rovinu ujal výraz ideológia. V tomto zmysle ideu univerzity ktorú predstavuje Newman vhodne interpretujú slová súčasného katolíckeho teológa Waltera Kaspara: „Jednou z funkcií viery v Boha je uskutočňovať neustálu kritiku ideológií.“

Hodnota poznania sa nevyčerpáva užitočnosťou
V druhej časti svojho cyklu prednášok sa Newman venuje úvahám o hodnote poznania. Odmieta predstavu, že pravdivé je to, čo je užitočné; to čo študent uplatní v praxi. Newmanove úvahy na túto tému sú zvlášť aktuálne v dnešnej situácii, v ktorej sa zdá, že školy sú vydané na milosť-nemilosť „požiadaviek trhu.“ V kritike utilitaristickej koncepcie vzdelania autor priamo nadväzuje na svojich slávnych predchodcov z oxfordskej univerzity, Edwarda Coplestona a Johna Davisona. Títo páni sa na začiatku 19. storočia dostali do sporu s prispievateľmi škótskeho časopisu *Edinburgh Review* práve ohľadom otázky, či rozhodujúcim kritériom hodnoty vzdelania je praktická využiteľnosť.

Mantrou Škótov v ich predstave užitočnosti vzdelania bola dôsledná špecializácia vedeckých odborov a práca s nimi na úkor „nepraktických“ štúdií ako literatúra a klasické jazyky. Oxfordská škola zastávala názor pokračujúceho významu „slobodných umení,“ teda štúdií, ktorých hodnotou je ich vlastná náplň a neslúžia v prvom rade ako prostriedok pre maximalizovanie ekonomického úžitku. Členovia oxfordskej univerzity nepopierali, že výsledkom špecializácie je intenzívny pokrok v určitom vednom odvetví, ktorý prináša celkový socio-ekonomický pokrok spoločnosti. Zdrojom tejto úspešnosti je ekonomický princíp delby práce. Problémom tohto vývoja však podľa oxfordskej školy je, že kým veda takto napreduje, myseľ človeka špecializujúceho sa v službe danej vedy sa zužuje. A tak to čo prináša výhodu pre spoločnosť znamená regres pre jednotlivého člena, obetujúceho svoje širšie poznanie pre potreby koncentrácie na partikulárnu vedu.

Utilitaristická koncepcia vzdelania akoby zabúdala, že človek je viac ako jeho profesia, viac ako iba nástroj firmy alebo štátu; že je aj členom rodiny, priateľom, občanom, členom náboženského spoločenstva. Považovať za kritérium kvality vzdelania jeho praktický využiteľnosť je v konečnom dôsledku tiež iba redukcia poznania, v tomto prípade na ideológiu produkcie, resp. ideológiu peňazí. Zápas o povahu vzdelania medzi oxfordskými a edinburskými intelektuálmi bol v konečnom dôsledku zápasom o človeka, o slobodu jeho poznania od ekonomické-

ho vazalstva a vykorisťovania. Newman podčiarkuje, že univerzálne vzdelanie ako kultúra ľudského ducha má svoj vlastný význam a „úžitok;“ ak pre nič iné tak preto že „človek s rozvinutými poznávacími schopnosťami dokáže pochopiť druhého. Človek, ktorý ich nemá, nerozumie ani sám sebe.“ Obhajoba hodnoty vzdelania pre vzdelanie samo Newmanovi nebráni, aby poprel rozšírenú predstavu, že poznaním možno dosiahnuť nielen ekonomický a sociálny, ale aj morálny pokrok ľudskej spoločnosti. Jeho postoj v tejto otázke je zhrnutý v slovách: „Rozlom žulovú skalu so žiletkou alebo uviaž loď hodvábnou nitkou; vtedy sa môžeš nádejať, že s takými citlivými a jemnými nástrojmi ako ľudské poznanie a ľudský rozum môžeš postaviť proti tým obrom – ľudskej vášni a ľudskej pýche.“ Táto stať vzbudila viacero odmietavých reakcií; cambridgský historik Owen Chadwick ju napríklad jednoducho vyhlásil za nepravdivú. Niekomu sa tieto slová tiež môžu zdať nezlučiteľné s predošlou časťou knihy o vlastnej hodnote poznania.

Spôsob Newmanovho myslenia v tejto časti knihy, ako komentuje uznávaný znalec jeho diela a životopisec Ian Ker, charakterizuje paradox, alebo jednota viacerých úrovní kritiky poznania. Na jednej strane uznáva poznanie ako určitú dokonalosť rozumových darov, podobne ako je telesné zdravie určitou dokonalosťou fyzických dispozícií. Na strane druhej ako teológ popiera schopnosť rozumu odčiniť zlo, alebo odstrániť utrpenie. Vzdelanie môže podľa Newmana zjemniť hrubé rysy morálneho charakteru, a to je tak všetko. Nato aby sa stal človek lepším rozhoduje vyšší, nadprirodzený princíp, v pravom zmysle slova, náboženský: Božia milosť. Integroálnou zložkou Newmanovej Idei univerzity je konflikt s mýtom osvietenského racionalizmu o morálnom zdokonaľovaní človeka a spoločnosti iba na základe poznania; mýtus ktorý si osvojil súčasny duch doby alebo ideológia označovaná Newmanom aj ako náboženský liberalizmus.

Idea univerzity

Kniha je pútavým čítaním veľkého ducha anglickej literatúry a v jednom článku sa nedá poukázať na všetky jej bohatstvá ako citlivú štylistiku autora, humor a iróniu, presvedčivosť použitých príkladov a lásku k téme. Z dôvodu nevyhnutnej stručnosti musím vynechať aj veľmi zaujímavú úvahu Newmana o konkrétnej predstave charakteru, ktorý má za cieľ formovať univerzitné, resp. univerzálne vzdelanie, výsledkom čoho je podrobný opis ideálu anglického gentlemana. Nás určite najviac zaujíma otázka nakoľko je Newmanovo dielo stále aktuálne. Dá sa *Idea univerzity* realizovať v dnešných podmienkach vysokoškolského vzdelania? Pri čítaní knihy som sa pýtal, či Newmanova predstava univerzálného poznania od vysokej školy očakáva doslova všeobecný rozsah vzdelania pre študenta s nákladom prednášok z početných študijných odborov. Súčasné nároky na odbornosť absolventa vysokej školy ako aj dlhodobá špecializácia jednotlivých odvetví predpokladá rozdelenie univerzity do autonómnych fakúlt. Ak Newman žiada aby bol

univerzitný študent polyhistorom, ak považoval ideu univerzity sa nezlučiteľnú so špecializáciou v určitom odbore, potom sa dnes jeho vízia nedá uskutočniť.

Mojím objavom bolo, že Newman nepodceňoval požiadavku špecializovaného štúdia na univerzite. Za rozhodujúci faktor pre formáciu univerzálného poznania na univerzite nepokladal tak curriculum všeobecného vzdelania, ako existenciu univerzity ako spoločenstva ľudí so záujmom o pravdu a vzdelanie. Inými slovami, univerzita má byť priestor pre spoločné uvažovanie, dialóg, diskusiu; priestor ktorý vytvárajú spoločne vyučujúci a študenti na základe priateľských vzťahov a spoločne zdieľaného života. Takýto kontext vzdelania vytvára podľa Newmana určitú prajnú atmosféru myslenia, intelektuálnu tradíciu, ktorá účinne podporuje rozvoj osobnosti študenta, zatiaľ čo on sa môže veselo špecializovať vo svojom vednom odbore.

Dalo by sa zhrnúť, že univerzita môže podľa Newmana ponúknuť univerzálne poznanie iba v tom prípade, že si zachováva tradíciu filozofického poznania v pôvodnom zmysle slova, teda „lásku k múdrosti.“ Na jednom mieste knihy Newman používa ako synonymum filozofie či univerzálného poznania výraz „architektonická veda;“ nie v zmysle architektúra, ale v zmysle systematického ucelenia, v ktorom myseľ rozlišuje medzi jednotlivými poschodiami poznania a nachádza jeho celkovú jednotu akoby jednej stavby. Newman si tento koncept požičal z Aristotelovej *Etiky* Nikomachovej. Čitateľovi prichádza na um predstava katedrály ako taká najbližšia metafora Newmanovej idey univerzity. Študent, hoci sa aj venuje svojmu špecializovanému odboru, žije a pracuje v kontexte, ktoré ho inšpiruje konkrétnou predstavou vyššej jednoty poznania. Týmto kontextom nie je stavba z teháľ, ale živé spoločenstvo premýšľajúcich ľudí, profesorov a študentov. Láska k múdrosti na základe ktorej sa darí ľudskému poznaniu totiž nikdy nie je produktom systému, ale vzťahom reálne jestvujúcich osôb.

Je celkom predstaviteľné že univerzálne poznanie v dnešnom svete, v ktorom Cirkev zostáva azda posledným obhajcom filozofie, bude môcť prežiť iba v prostredí katolíckej univerzity. Na jej pôde slobodu rozumu povzniesť sa k najvyšším métam ľudského poznania nebude obmedzovať ideologický sekularizmus, ani ekonomické vazalstvo kritéria praktickej využiteľnosti vzdelania. Toto sú však iba základné epistemologické predpoklady ideí univerzity. Aby sa univerzita zrodila medzi nami je nevyhnutná účasť nás všetkých. Je potrebné aby sme tu vytvárali spoločenstvo ľudí so záujmom o pravdu a vzdelanie; priestor pre dialóg, diskusiu, priateľské vzťahy a spoločne zdieľanú „lásku k múdrosti.“

ThLic. Ján Dolný
Príspevok je krátenou verziou prednášky v kolégiu Katolíckej univerzity v Ružomberku 16. októbra 2012.
Písané pre Impulz: Revue pre modernú katolícku kultúru (1/2013) a Kuriér KU.

Katolícka univerzita v Ružomberku

formujúca myseľ i srdce

FILOZOFICKÁ FAKULTA

filozofia, história, psychológia, politológia, religionistika, žurnalistika, anglický jazyk pre komerčnú prax, nemecký jazyk a kultúra, jazyk a kultúra Slovenska, učiteľstvo: anglický jazyk a literatúra, nemecký jazyk a literatúra, slovenský jazyk a literatúra, história, filozofia, náboženská výchova

www.ku.sk

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

pedagogika, špeciálna pedagogika a pedagogika mentálne postihnutých, liečebná pedagogika, pedagogika sociálne znevýhodnených skupín, sociálna práca, sociálna práca vo verejnej správe a sociálne služby, manažment, rozvojová pomoc a misijná práca, učiteľstvo: pedagogika, predškolská a el. pedagogika, hudobné umenie, hra na klávesové nástroje, spev, výtvarné umenie, cirkevná hudba, náboženská výchova, biológia, matematika, geografia, informatika, chémia, fyzika (v akreditačnom konaní), taliansky jazyk a literatúra, ruský jazyk a literatúra

PhD.

FAKULTA ZDRAVOTNÍCTVA

pôrodná asistancia, ošetrovatelstvo, urgentná zdravotná starostlivosť, verejné zdravotníctvo, fyzioterapia, laboratórne vyšetrovacie metódy v zdravotníctve

Mgr.

TEOLOGICKÁ FAKULTA

katolícka teológia, sociálna filozofia, sociálna práca, náuka o rodine, učiteľstvo náboženskej výchovy, učiteľstvo: etická výchova, filozofia

Bc.